

ע"פ 2854/18 - אליעד משה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2854/18

ע"פ 2921/18

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

כבוד השופט ג' קרא

כבוד השופט א' שטיין

המערער בע"פ 2854/18 והמשיב בע"פ 2921/18:

אליעד משה

נגד

המשיבה בע"פ 2854/18

והמעררת בע"פ 2921/18:

מדינת ישראל

ערעורים על פסק דינו של בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו (כב' השופט ב' שגיא) בת"פ 16281-08-16 שניתן ביום 26.2.2018

תאריך הישיבה: כ"ג בטבת התשע"ט (31.12.2018)

בשם המערער בע"פ 2854/18 והמשיב בע"פ 2921/18:

בשם המשיבה בע"פ 2854/18

והמערער בע"פ 2921/18: עו"ד תמר בורנשטיין; עו"ד קרן רוט; עו"ד שרית שמש; עו"ד אלון סיוון

פסק-דין

השופט א' שטיין:

1. לפנינו שני ערעורים על פסק דינו של בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו (השופט ב' שגיא) בת"פ 16281-08-16, אשר הרשיע את מר אליעד משה (שייקרא להלן: המערער) בעבירות של קשירת קשר ואלימות, ודן אותו ל-48 חודשי מאסר בפועל בצירוף מאסר על תנאי, הרחקה ממגרשי כדורגל וכן חיוב בתשלום קנס ופיצויים לנפגע העבירה. ערעורו של המערער מופנה נגד הכרעת הדין ולחלופין נגד חומרת גזר הדין, ואילו ערעורה של המדינה (שתקרא להלן: המשיבה) מופנה נגד קולת גזר הדין.
 2. ערעורים אלו מצטרפים לשורת ערעורים שנידונו והוכרעו על ידי מותב זה במסגרת ע"פ 2814/18 מנור נ' מדינת ישראל (27.2.2019) וע"פ 3754/18 נחשון נ' מדינת ישראל (8.4.2019) (להלן: ע"פ 2814/18 ו-ע"פ 3754/18). פסק הדין מושא הערעורים פורס לפנינו מסכת עובדתית של פעילות עבריינית שבה היה שותף, באופנים שונים, המערער דכאן, במסגרת חברותו בארגון האוהדים של קבוצת הכדורגל בית"ר ירושלים "לה פמיליה" (להלן: הארגון או לה פמיליה). ארגון זה שם לו למטרה לזרוע אלימות וונדליזם במגרשי הכדורגל בכלל ונגד קבוצות כדורגל יריבות בפרט - זאת, מתוך אידיאולוגיה אנרכיסטית וגזענית. לשם קידומה של מטרה זו, נהגו חברי הארגון לאסוף אינפורמציה אודות מיקומם של אוהדי הקבוצות היריבות, לארוב להם ולתוקפם בכלי נשק קר שונים. במהלכם של מעשים אלו, חברי הארגון נהגו להופיע רעולי פנים ולבושי שחורים.
- רקע כללי ועיקרי כתב האישום המתוקן
3. במסגרת הפרשה העוסקת בפעילותם של חברי לה פמיליה, הוגש ביום 7.8.2016 כתב אישום נגד 7 נאשמים, ובהם המערער. בכתב האישום המתוקן מיום 8.11.2016, יוחסו למערער שלושה אישומים בגין מעורבותו בתקיפת אוהדי קבוצות כדורגל יריבות בשלושה אירועי אלימות שונים: אירוע חניון רידינג מיום 24.8.2015 (להלן: אירוע רידינג); אירוע חוף פולג מיום 26.6.2015; ואירוע חוף פולג מיום 3.7.2015 (להלן, בהתאמה: אירוע חופים 1, אירוע חופים 2, ו-אירועי חופים).

4. אתאר בקצרה את האישומים הצריכים לענייננו:

א. אירוע רידינג (אישום שלישי) - ביום 24.8.2015 קשרו חלק מחברי הארגון, ובהם המערער, קשר לארוב

לאוהדי קבוצת הפועל תל אביב בסמוך לחניון רידינג. שם המתינו אוהדי הפועל להסעה למשחק הכדורגל שנערך באותו היום באצטדיון טדי שבירושלים. בסמוך לשעה 16:00, הגיעו חברי הארגון לרידינג כשהם נושאים באמתחתם אלות בייסבול, מקל עם מסמרים, מקלות עץ, צינורות מגומי קשיח, אבנים ובקבוקים. כאשר הבחינו חברי הארגון בקבוצה גדולה של אוהדי הפועל, יצאו התוקפים ממקום מחבואם, רצו לכיוון אותם האוהדים, קיללו אותם והשליכו לעברם בקבוקי זכוכית. האוהדים שהבחינו בתוקפים נמלטו מהמקום בריצה, למעט ע.ג. (להלן: המתלונן) אשר היה פצוע ברגלו. או אז, התנפלו התוקפים על המתלונן, קיללו אותו, הפילו אותו ארצה ותקפו אותו באכזריות בכל חלקי גופו, בבעיטות, באגרופים ובבקבוקי זכוכית. בד בבד, הכו אותו שניים מתוך חברי הארגון באמצעות צינורות הגומי. עובר אורח שעבר במקום הבחין במתרחש וחילץ את המתלונן, אשר היה שרוע בשעתו על הקרקע ללא חולצה, מידיהם של חברי הארגון. כתוצאה ממעשים אלו נגרמו למתלונן חבלות בגופו ובפניו.

בגדרו של אישום זה יוחסו למערער קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); ניסיון לחבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(2) בצירוף סעיף 29 לחוק; ותקיפה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 380 בצירוף סעיפים 382(א) ו-29 לחוק.

ב. אירוע חופים 1 (אישום רביעי) - ביום 26.6.2015 קשרו חלק מחברי הארגון, ובהם המערער, קשר לתקוף בצוותא חדא את אוהדי קבוצת מכבי חיפה ולגנוב מהם ציוד. לשם ביצוע תכניתם העבריינית, נפגשו חברי הארגון בסמוך לשעה 12:00 בחוף פולג, במתחם בו נערך בזמנו משחק "כדורגל חופים" (להלן: המתחם). בכניסה למתחם הבחינו חברי הארגון באוהדי מכבי חיפה שמכרו חולצות של קבוצתם. אחד מבין חברי הארגון משך בכוח את שק החולצות מידי מי שהחזיק בו. אוהדי מכבי חיפה שנכחו במקום ניסו למנוע את גניבת השק. בתגובה, התנפלו עליהם חברי הארגון ותקפו אותם בצוותא באמצעות בעיטות ואגרופים בכל חלקי גופם. כתוצאה מעוצמת המכות נפלו חלק מאוהדי מכבי חיפה ארצה וחברי הארגון המשיכו לחבוט בהם באגרופיהם, לבעוט בהם ולמשוך מידם את שק החולצות עד אשר נקרע. חברי הארגון נטלו את החולצות שהתפזרו על הרצפה ונמלטו מהמקום לאחר שהבחינו בכוחות המשטרה.

בגדרו של אישום זה יוחסו למערער קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; ושוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק.

ג. אירוע חופים 2 (אישום חמישי) - לנוכח "הצלחת" אירוע חופים 1, תכננו חברי הארגון לתקוף בשנית את אוהדי קבוצת מכבי חיפה, והפעם "בהרכב מורחב" ותוך שימוש בנשק קר. במסגרת הקשר ולשם קידומו, נפגשו חברי הארגון ביום 3.7.2015 בשעה 12:00 לערך, בפאב "ההרשלה" (להלן: הפאב או פאב ההרשלה) הנמצא בחוף פולג בסמוך למתחם בו התקיים משחק נוסף של "כדורגל חופים". חברי הארגון עזבו את הפאב כשהם מצוידים בבקבוקי זכוכית, רימון הלם ורימון עשן. בהגיעם למתחם המתינו חברי הארגון לבואם של אוהדי מכבי חיפה. משהבחינו ברכבים השייכים להם השליכו לעברם בקבוקי זכוכית ואבנים, שגרמו לאחד הרכבים לנזקים, עד אשר נמלטו הרכבים מהמקום. חברי הארגון לא אמרו נואש: הם הצטיידו בבקבוקי זכוכית, מקלות ואבנים ונסעו לכביש הסמוך במטרה לאתר את רכביהם של אוהדי מכבי חיפה. כשהבחינו במכונית שנדמתה כשייכת לאוהד מכבי חיפה, השליכו לעברה את הבקבוקים, המקלות והאבנים. לאחר שהבינו חברי הארגון כי מדובר בעובר אורח שאינו קשור לקבוצת מכבי חיפה, נמלטו מהמקום בחשש שמא כוחות המשטרה הוזעקו למקום.

בגדרו של אישום זה יוחסו למערער קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין;

סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, עבירה לפי סעיף 332(3) לחוק (כנוסחו בעת ביצוע העבירה) בצירוף סעיף 29 לחוק; וכן חבלה במזיד, עבירה לפי סעיף 413 בצירוף סעיף 29 לחוק.

פסק הדין קמא

הכרעת הדין

5. במענה לכתב האישום, המערער לא חלק על קרות האירועים כפי שתוארו בכתב האישום ואף לא על כך שנכח בזירות בהן התרחשו התקיפות השונות. יחד עם זאת, כפר המערער במעשים האלימים שיוחסו לו וטען כי בכל אחת מהפעמים הגיע למקום האירוע מטעמים תמימים ומבלי לדעת שעומדת להתרחש תקיפה, וכי ממילא לא נטל בה חלק (להלן: תזת ההגנה).

6. בעקבות כפירה זו, נוהלה פרשת הוכחות ובעלי הדין סיכמו את טענותיהם. בהתבסס על כל אלה, בית משפט קמא כתב הכרעת דין מנומקת בה סקר את מארג הראיות המרכזיות שהוצגו לפניו. בבסיס הכרעת הדין עמדה עדותו של עד המדינה ל' אשר הצטרף לארגון בשנת 2006 ואף נמנה עם מנהיגיו (להלן: עד המדינה). בית המשפט קבע כי עדותו של עד המדינה הייתה מהימנה, בהירה, סדורה וקונקרטית; וזאת, הגם שמדובר בעברייך אשר נמנה על חברי הארגון ואשר נטל חלק פעיל במספר אירועי אלימות שפורטו בכתב האישום. בית המשפט התרשם כי אין המדובר בעד אשר שם לו למטרה לטפול אשמות שזוא על מי מבין חברי הארגון וכי מאמציו ליתן תיאורים מדויקים ברמה הכללית והפרסונלית מבלי להיגרר לפרובוקציות והגזמות, היו ניכרים. לצד עדות זו, נדרש בית המשפט לאמרות חברי הארגון במעמד כ"עדים שותפים לדבר עבירה", כפי שהוקלטו על ידי עד המדינה או נמסרו במשטרה. אמרות אלו הוגשו לבית משפט קמא בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות או הפקודה), לאחר שאותם חברי ארגון הוכרו על ידי בית המשפט כעדים עוינים. בית המשפט ביכר את אמרות העדים השותפים על פני עדותם לפניו, בהטעימו כי עסקינן באמרות שנמסרו על ידם לעד המדינה במהלך תקופת הפעלתו בכובעו כחבר ארגון בכיר ו"בן ברית" ובאמרות שנמסרו על ידם למשטרה שלא מתוך רצון להזיק ליתר חברי הארגון. עוד הוטעם, כי העדפה כאמור נסמכת על ההתאמה שנמצאה בין האמרות הנ"ל לבין יתר הראיות בתיק. בנוסף, בחן בית משפט קמא את עדויות עדי הראיה ונפגעי העבירה - לרבות, דו"חות פעולה, צילומים מזירות העבירה ותמלילי שיחות שנערכו למוקד 100 של המשטרה; תכתובות מקבוצות הווטסאפ של חברי הארגון; ופלטת שיחות ואיכונים.

חלקו הכללי של כתב האישום - טיבו של ארגון לה פמיליה

7. בפתח הכרעת דינו עסק בית משפט קמא באופיו ובטיבו של הארגון לה פמיליה. בית המשפט קבע כי הוכח לפניו כי בעשור האחרון עומדת בחזית הפעילות של הארגון קבוצת אוהדים אלימה אשר פועלת באופן שיטתי ומאורגן לתכנון ולהשתתפות במספר רב של אירועי אלימות, לקידום שיח גזעני ולהעצמת כוחה המרתיע של הקבוצה, הן מול אוהדי קבוצות כדורגל אחרות והן מול הנהלת בית"ר ירושלים. בית המשפט הדגיש כי הגם שמדובר בקבוצת אנשים שאינה גדולה מבחינה מספרית, הרי שלנוכח דרכי פעולתה הצליחה אותה קבוצה אלימה "לצבוע את כלל פעילות ארגון האוהדים בצבעים אלימים, גזעניים וקיצוניים, עד שקולם של האוהדים האחרים כמעט ולא נשמע".

8. בנוסף לכך, עמד בית משפט קמא בתמצית על המתווה המשפטי של ביצוע בצוותא בהקשר לפועלם של חברי הארגון בפרשה וקבע כי "גם בהיעדר הוכחה בדבר חלקו הספציפי של כל אחד מהמבצעים בצוותא ב"מלאכת התקיפה", עדיין - ניתן להרשיעו בעבירה המוגמרת בהיותו מבצע בצוותא, ובלבד שהוכח היסוד הנפשי הנדרש".

אירוע רידינג

9. בהעדר מחלוקת של ממש בין הצדדים, קבע בית משפט קמא ממצאים עובדתיים בנוגע לאופן קרות האירוע והוסיף כי "מדובר במעשה לינץ' חמור ומתוכנן, ללא שקדם לכך מעשה התגרות כלשהו או אירוע מקדים". עוד נקבע, כי השילוב שבין אירוע שתוכנן מראש לבין הצטיידות חברי הארגון בכלי תקיפה שונים העולים כדי נשק פוגעני; היות התקיפה משולבת ומתוזמנת על ידי חבורה המונה עשרות אנשים; והיותם של חלק מקורבנות העבירה קטינים - מלמד כי היה בכוונתם של התוקפים לגרום לאוהדי הפועל תל אביב חבלות חמורות. בית המשפט הטעים כי מסקנתו זו מקבלת משנה תוקף לנוכח המדיניות הכללית של הארגון והתכליות שניצבות בבסיסו.

10. משכך, התמקדה זירת המחלוקת בעניינו של המערער בשאלה זו: האם המערער - שאין חולק כי הגיע לרידינג ביום האירוע - היה חלק מחבורת התוקפים, או שמא יש ממש בגרסת החפות שמסר, שלפיה עם הגיעו לרידינג, לאחר שעודכן שממש תצא ההסעה של אוהדי בית"ר למשחק, הבחין בהתרחשות מסוימת ועזב את המקום? במלים אחרות: האם מדובר בנוכח תמים או בשותף לדבר עבירה?

11. בית משפט קמא קבע כי לנוכח העובדה שחניון רידינג הוא המקום בו המתינו אוהדי קבוצת הפועל להסעה שלהם, ושעל פניו לא הייתה שום סיבה לגיטימית לכך שאוהדי בית"ר ירושלים יגיעו לאותו מקום, יש בעצם נוכחותו של המערער ברידינג, בזמן אירוע התקיפה, כדי להעביר את הנטל הטקטי אל כתפיו להסביר את פשר הגעתו ומעשיו במקום. הסבר זה נדרש, בין היתר, נוכח העובדה שהמערער, המתגורר בעיר מודיעין, נסע, לפי דבריו, צפונה לתל אביב כדי לעלות על ההסעה לאצטדיון טדי שבירושלים.

12. בית משפט קמא בחן את הגרסאות שמסר המערער למשטרה ביחס לנוכחותו ברידינג במועד התקיפה והגיע לכלל מסקנה כי "מדובר בגרסאות שלא ניתן לאמצן, ולו בדוחק". בית המשפט הטעים כי הגרסה שמסר המערער בעדותו היא גרסה כבושה, אשר קדמו לה הכחשות ברורות בדבר עצם נוכחותו במקום. בית המשפט נתן את דעתו להסברים השונים שסיפק המערער לכבישת עדותו וראה לנכון לדחותם. בית המשפט הטעים כי הכחשת המערער את עצם נוכחותו ברידינג הייתה מובהקת ועקבית לאורך מספר חקירות משטרה וכי איננה תולדה של התנהלות חקירתית מתוחכמת או מבלבלת. בנוסף, ציין בית משפט קמא כי ניכר היה שהמערער ניסה לאורך כל חקירותיו במשטרה "לדלות" פרטים מהחוקר על מנת להתאים את גרסתו לראיות שהוצגו לפניו.

13. בית המשפט הוסיף וקבע כי בחינת הגרסה הכבושה כשלעצמה, מגלה אף היא קשיים רבים אשר אינם מאפשרים את קבלתה: ראשית, לא הוסבר, וממילא לא הוכח, מיהו אותו אדם שהפנה את המערער לחניון רידינג. בית המשפט העניק לְחֶסֶר זה משמעות של ממש, שעה שלגרסת המערער זוהי הסיבה היחידה שבגינה הוא הגיע לזירת העבירה. בהקשר זה, מצא בית המשפט כי אין בעדותו של עד ההגנה, עמיחי בן חיון, כדי לסייע למערער היות שתכתובת הווטסאפ בה נטען כי הודע על שינוי מקום ההסעה לא הוצגה לפניו, והיות שעדות זו ממילא נמצאה מיתממת. שנית, המערער העיד כי הסיע לרידינג שני אוהדי בית"ר נוספים, אולם סירב למסור את שמם מתוך חשש, כך לטענתו, לסבכם

בפלילים. בית המשפט דחה טענה זו, מהטעם שהיא אינה מתיישבת עם גרסת המערער שלפיה אותם אוהדים לא השתתפו בחלקו האלים של האירוע ומשכך אין חשש להפללתם. בית המשפט הדגיש כי מקום שעסקינן, לכאורה, בשני עדים אשר היה בכוחם לתמוך בגרסת החפות של המערער, הרי שהימנעותו של הלה מציון שמם ומזימונם כעדי הגנה יוצרת הנחה שדבריהם היו פועלים לחובתו. שלישית, השילוב בין ראיית האיכון, הממקמת את המערער בסקטור המכסה את חניון רידינג בשעה 16:06, עם לוח הזמנים העולה משיחת המערער עם אחד מראשי הארגון, אסי בסנו, בשעה 16:04, ומשיחתה של עדת הראייה, נועה ברק, עם מוקד 100 של המשטרה בשעה 16:10 - מלמד כי המערער הגיע לזירת האירוע בשלב ההתארגנות לתקיפה, ולא, כדבריו, בשלב ההתפרצות האלימה.

14. בית משפט קמא קבע כי משהוכח שהמערער אכן הגיע לרידינג, ומשנדחתה גרסתו והסבריו לנוכחותו במקום, "מתבקשת מסקנה ברורה ומפלילה לפיה [המערער] לא רק שנכח במקום, אלא אף היה חלק מחבורת התוקפים". בית המשפט הוסיף וביסס מסקנתו זו גם על שורת ראיות מפלילות תומכות, ובהן: אמרת העד השותף, אופק כהן, בחקירתו במשטרה ממנה עולה כי המערער היה חלק מחבורת התוקפים - אשר לה ניתן משקל מפליל משמעותי; ראיית האיכון הממקמת את המערער בזירת האירוע ובכך סותרת את גרסאותיו של המערער כפי שנמסרו במשטרה - אשר אף לה ניתן משקל משמעותי ונקבע כי היא מהווה חיזוק לאמרתו של אופק כהן; זיהוי המערער על ידי עד המדינה בתמונה אשר צולמה במחלף לטרון, זמן לא רב אחרי אירוע התקיפה, ובה נראים חברי הארגון עומדים בגבם למצלמה ומניפים צעיף של הפועל תל אביב כאקט של ניצחון - ראייה המהווה אף היא חיזוק לאמרתו של אופק כהן; וכן העובדה כי פלט השיחות של המערער מראה כי הלה לא ביצע שיחות יוצאות בין השעות 16:04 ועד 16:32 באופן המתיישב עם "חלון ההזדמנויות" שלו להשתתף בתקיפה וכי השיחה שביצע בשעה 16:32 הייתה למתן שמעון (חבר אחר בארגון) מה שעשוי ללמד על רצונו לדווח על השתלשלות האירוע. בהקשר זה יצוין, כי בית משפט קמא דחה את טענת ההגנה לפיה יש לראות בסרטון בו תועד חלק מאירוע התקיפה (להלן: הסרטון) כראייה מזכה, "בהינתן העובדה שמדובר בסרטון קצר המתעד חלק אחד מתוך אירוע מורכב".

15. על יסוד מארג ראיות זה, הגיע בית משפט קמא למסקנה כי הגעתו של המערער לחניון רידינג לא הייתה מקרית ותמימה, אלא נעשתה כחלק מהתכנון לתקוף את אוהדי הפועל תל אביב. בית המשפט קבע כי המערער הגיע למקום בשלב ההתארגנות וההצטיידות בכלי התקיפה, ארב יחד עם חברי הארגון הנוספים לאוהדי הפועל, ובהמשך השתתף בתקיפתם. בית המשפט שוכנע אפוא שהמערער ביצע בצוותא חדא את העבירות שיוחסו לו בגדר אישום זה והרשיעו בהן.

אירוע חופים 1

16. במסגרת הדיון באישום דנן תחם בית משפט קמא את זירת המחלוקת לשאלה האם הגעתו של המערער לחוף פולג הייתה תמימה, כטענתו, או שמא הייתה חלק מהתכנית העבריינית לתקוף את אוהדי מכבי חיפה ולגנוב מהם ציוד. לאחר שבחן את מכלול הראיות שהונחו לפניו ונתן את דעתו לטיעוני הצדדים, דחה בית משפט קמא את גרסת המערער שלפיה הגעתו למקום הייתה לצורך צפייה במשחק כדורגל, הא ותו לא; קבע כי הלה נטל חלק אלים באירוע; והרשיעו במעשי העבירה המיוחסים לו בכתב האישום. לצד האמור, זיכה בית המשפט את המערער מעבירת השוד, שאף היא יוחסה לו בכתב האישום המתוקן, וחלף כך הרשיעו בתקיפה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 382(א) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין.

17. בהחליטו כך, סמך בית משפט קמא את ידיו על מבנה ראייתי המבוסס בעיקרו על עדותו של עד המדינה, אשר נתמכה בשורה של ראיות חיצוניות. בית משפט קמא ראה בעדותו של עד המדינה הפללה ישירה של המערער כמי שנכח בפאב "ההרשלה" בזמן ההתארגנות לתקיפה וכמי שהשתתף בתקיפה עצמה. ראיות לחיזוק עדות זו, מצא בית משפט קמא באמרותיהם של העדים השותפים, אופק כהן ויחיאל גיאת, אשר תיארו כיצד הגיעו לפאב מתוך כוונה מוקדמת להתעמת עם אוהדי מכבי חיפה ואת האופן שבו התפתח האירוע האלים. בהקשר זה, הוסיף בית המשפט וקבע כי ניתן ללמוד על האותנטיות של דברי עד המדינה ולסתור את טענות ההגנה, לפיהן הפללת המערער באה לעולם במטרה לרצות את חוקרי המשטרה, משיחה שנקלטה בהאזנת סתר לעד המדינה עובר להפעלתו (להלן: האזנת הסתר) בה נשמע האחרון מחמיא למערער על חלקו באירועי חופים.

18. בנוסף, קבע בית משפט קמא כי גרסת המערער, אשר ידעה התפתחויות שונות, משמשת כראיית סיוע לעדות עד המדינה. בית המשפט הדגיש כי ההתפתחויות האמורות בגרסת המערער אינן מאפשרות את אימוצה, ולו מחמת הספק. בהחליטו כך, זקף בית המשפט לחובתו של המערער את ניסיונותיו, לאורך חקירותיו במשטרה, להרחיק את עצמו מזירת האירוע על ידי אמירת דברי שקר, כמו גם את כבישת עדותו. בית המשפט הוסיף וקבע כי ניסיון ליישב את גרסת המערער עם יתר הראיות העלה אף הוא חרס, וזאת מהטעמים הבאים: ראשית, גרסת המערער לפיה "ישבנו, התחיל המשחק שמה, פתאום כמה ול' (עד המדינה) אמרו, בואו הולכים ליציע של חיפה, עכשיו..." עומדת בסתירה לעדויותיהם של עד המדינה, אופק כהן ויחיאל גיאת לפיהן חברי הארגון יצאו מהפאב ישירות לעבר המתחם, שם תקפו את אוהדי מכבי חיפה. שנית, התיאור שמסר המערער אודות השתלשלות האירוע התמקד אך ורק בהימלטות עד המדינה מהמקום, תוך השמטת העובדה כי דובר בקטטה המונית בה השתתפו חברי ארגון רבים. שלישית, עדות המערער לפני בית המשפט לפיה כל שראה הוא את עד המדינה בורח עומדת בסתירה לתשובתו לכתב האישום, בה מסר כי "ראה את עד המדינה תוקף". בשים לב לכל אלה, קיבל בית משפט קמא את עמדת התביעה לפיה ניתן לראות בשקרו של המערער בנקודות מהותיות "ראיית סיוע לכל דבר ועניין".

19. ראיית סיוע נוספת, מעבר לגרסת המערער, מצא בית משפט קמא בתכתובת הווטסאפ של חברי הארגון בתקופה שבין אירוע חופים 1 לאירוע חופים 2. בית המשפט קבע כי תכתובת אלו הכוללות, בין היתר, הודעות שנכתבו על ידי המערער עצמו, הן בעלות היבט מפליל מובהק וכי בהינתן העובדה שמדובר בראיות ממקור עצמאי הנוגעות ללב העניין יש לקבוע כי מדובר בראיות סיוע. בשולי הדברים, העיר בית המשפט כי גם בראיית האיכון הממקמת את המערער בזירת האירוע במועד ביצוע העבירה ניתן לראות ראיות סיוע לעדות עד המדינה.

20. לסיום, דחה בית משפט קמא את טענות ההגנה שנסמכו על ראיית האיכון ופלט השיחות שקיים המערער, בקבעו כי ראיות אלה אינן בעלות פוטנציאל מזכה. זאת, בין היתר, היות שהמערער "הודה בגרסתו בבית המשפט כי נכח במקום בזמן האירוע האלים". כן דחה בית המשפט את טענת ההגנה כי עדויותיהם של עד המדינה ושני העדים השותפים אינן מתארות את חלקו הקונקרטי של המערער בתקיפה, בהטעימו כי עדויות אלה מלמדות כי "כולם השתתפו בתקיפה".

21. על יסוד עדותו של עד המדינה, וראיות החיזוק והסיוע שפורטו לעיל, קבע בית משפט קמא כי המערער הגיע לפאב ההרשלה, שם נרקם הקשר העבריני שהחל בתכתובת הווטסאפ, ולאחר מכן השתתף בתקיפה המתוכננת - והרשיעו בעבירות שיוחסו לו באישום זה.

22. בדונו באישום זה, כמו בקודמיו, צמצם בית משפט קמא את יריעת המחלוקת לשאלה האם קדם לאירוע תכנון מוקדם והאם המערער השתתף בתקיפה, והכריע בה בחיוב. בית המשפט סמך הכרעתו זו בראש ובראשונה על עדותו של עד המדינה, אשר תיאר כי האירוע תוכנן בקבוצת הווסטסאפ, בה היה חבר המערער, וכי הלה הגיע לפאב והיה אחד התוקפים. בהקשר זה, שב וציין בית המשפט את האזנת הסתר כראייה המחזקת את אמינותו של עד המדינה בדבר מעורבותו של המערער באירועי חופים. בית המשפט מצא סיוע ממקור עצמאי לעדות זו בתכתובות של חברי הארגון בווסטסאפ, אשר הוכיחו את קיומה של כוונת התקיפה שגובשה קודם-לכן והפריכו את גרסת החפות שמסר המערער.

23. נוסף על כל אלה, הצביע בית משפט קמא על נתונים עובדתיים אשר ממחישים את הקשיים בגרסת החפות של המערער, ובהם: הגרסה הכבושה שמסר המערער בבית המשפט, המאשרת כי נכח בסמוך לזירת האירוע בזמן ביצוע העבירה, וזאת לאחר שניסה להרחיק את עצמו מהאירוע במהלך חקירותיו במשטרה; תשובת המערער בחקירתו הנגדית כי חשד שחברי הארגון מתכננים תקיפה, וזאת לאחר שהכחיש באופן עקבי את ידיעתו על כוונה כאמור; הימנעות המערער מלזמן את בעל הפאב כעד הגנה, למרות שהלה יכול היה, לכאורה, לתמוך בגרסת החפות של המערער, אילו היה בה אמת; והימצאותו של המערער בשלוש זירות הקרב בהן בוצעו עבירות האלימות. בהתבסס על כל אלה, הרשיע בית משפט קמא את המערער בעבירות שיוחסו לו באישום זה.

גזר הדין

24. בגזר הדין מיום 26.2.2018, עמד בית משפט קמא על מניין השיקולים שהנחוהו בקביעת מתחם הענישה ביחס לכל אחד מהאירועים בהם הורשע המערער. בית המשפט קבע כי המערער פגע במעשיו האלימים בשורה של ערכים חברתיים מוגנים, ובהם שמירה על שלום האדם וביטחונו ושמירה על שלום הציבור ורכושו. בית המשפט הוסיף כי עוצמת הפגיעה בערכים מוגנים אלה מושפעת מהתוצאות של מעשי האלימות שבוצעו בגדרו של כל אירוע ואירוע. כמו כן, עמד בית המשפט על פן החומרה הנלווה לביצוען של עבירות האלימות נשוא כתב האישום, וזאת בפרט מקום שאלה נעברו במסגרת ארגונית וכוונו נגד אוהדי ספורט.

25. נוסף על כל אלה, לקח בית משפט קמא בחשבון את התכנון הקפדני שקדם לביצוע העבירות ואת העובדה כי אלה בוצעו בחסותה של אידיאולוגיה אלימה וגזענית. בית המשפט הוסיף וקבע כי היות שמעשי האלימות בוצעו בצוותא חדא, אין ליתן משקל משמעותי לחלקו האישי של כל אחד מהמעורבים בתקיפות, להוציא מקרים בהם הבחנה כאמור מתבקשת. כמו כן סקר בית משפט קמא בהרחבה את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות כגון דא ועמד על הקושי למקדה לטווח ענישה מצומצם לאור ההקשר הארגוני הייחודי בו בוצעו העבירות ולנוכח מנעד הענישה הרחב הקיים בעבירות אלימות.

26. לעניין סעיף 40ג(א) לחוק העונשין וקביעת מתחם העונש ההולם במסגרתו, מצא בית משפט קמא כי יש לקבוע מתחם ענישה נפרד לכל אחד מהאירועים; זאת, בין היתר, בשל העובדה שנפגעי העבירה היו שונים בכל אירוע ואירוע.

27. בשים לב לכל אלה, קבע בית משפט קמא את מתחמי הענישה בעניינו של המערער, כדלקמן: ביחס לאירוע רידינג נע המתחם בין 12 ועד 36 חודשי מאסר בפועל; ביחס לאירוע חופים 1 נע המתחם בין 10 ועד 30 חודשי מאסר בפועל; וביחס לאירוע חופים 2 נע המתחם בין 18 ועד 38 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט הטעים כי מתחם העונש ההולם שקבע ביחס לאירוע חופים 2 מחמיר יותר עם המערער מאשר זה שנקבע ביחס לאירוע חופים 1 בשל העובדה שבחופים 2 הוסב נזק לרכוש שבגיניו הורשע המערער גם בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה.

28. בבואו לגזור את עונשו של המערער, זקף בית משפט קמא לזכותו מספר נסיבות מקלות, ובהן: התקופה בה שהה המערער במעצר בפיקוח אלקטרוני ובהמשך בתנאים מגבילים; היות המערער נטול עבר פלילי משמעותי; העובדה כי זהו עונש המאסר הראשון של המערער; הנזק שצפוי להיגרם למשפחת המערער כתוצאה ממאסרו; נתוניו האישיים, החיוביים ברובם, של המערער - לרבות העובדה כי ניהול המשפט בעניינו הוביל לקריסת עסקו; שיקולי שיקום (הגם שאלו לא הצדיקו חריגה ממתחם העונש ההולם); ובמידה מועטה הבעת החרטה המסויגת שהשתקפה מדברו האחרון של המערער. כמשקל נגד, ציין בית משפט קמא כי אין מנוס מהשתת עונשים משמעותיים על המערער מקום שהלה קשר את גורלו עם ארגון לה פמיליה.

29. בנסיבות אלה, החליט בית משפט קמא להשית על המערער 48 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו (מיום 26.7.2016 ועד ליום 14.10.2016); 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מבית הסוהר, לבל יעבור אחת מבין העבירות בהן הורשע; קנס בסך של 5,000 ₪, אשר ישולם עד ליום 1.6.2018 או 50 ימי מאסר תמורתו; תשלום פיצויים למתלונן באירוע רידינג בסך של 3,000 ₪, אשר ישולמו עד ליום 1.6.2018; והרחקה ממגרשי כדורגל לתקופה של חמש שנים מיום שחרורו של המערער מבית הסוהר.

מכאן הערעורים, זה של המערער וזה של המשיבה.

טענות המערער

30. במסגרת טיעוניו בכתב ובעל-פה סומך המערער את ידיו על הטענה העקרונית, כי שגה בית משפט קמא בהרשעו בעבירות הקשר והאלימות רק על סמך נוכחותו בזירות האירוע וחברותו בארגון לה פמיליה. לטענתו, התביעה לא עמדה בנטל השכנוע המוטל על כתפיה להוכחת אשמתו מעבר לכל ספק סביר; והרשעתו, בפרט בעבירות האלימות הקשות, נעדרת אחיזה ראייתית מספקת.

31. בהתייחס לאירוע רידינג טוען המערער כי בית משפט קמא נתן משקל רב מדי לחקירותיו במשטרה, במהלכן מסר גרסה "פתלתלה" ביחס למידת מעורבותו באירוע, והסיק מסקנות מוטעות מההשוואה שערך בין גרסתו זו לבין עדותו. לדברי המערער, בית משפט קמא ביסס את קביעתו כי הלה השתתף בתקיפה בעיקר על הגרסאות שמסר למשטרה; וזאת, בניגוד להלכה שיצאה מלפני בית משפט זה בע"פ 6813/16 נחמני נ' מדינת ישראל (17.9.2018) (להלן: עניין נחמני), לפיה יריעת המחלוקת בין הצדדים צריך שתיקבע על-פי גרסת הנאשם במענה לכתב האישום, ולא על-פי הגרסה שהלה מסר למשטרה. לטענת המערער, אין בגרסה שמסר בבית המשפט אלא להוכיח שהוא נכח ברידינג במועד האירוע, כפי שהודה במענה לכתב האישום; ואין לשוות אופי פלילי לנוכחות זו כשלעצמה רק בהסתמך על הדברים שהוא אמר ונמנע מלהגיד בחקירותיו במשטרה.

32. המערער מוסיף וטוען כי יתר ראיות התביעה אינן מלמדות על כך שהוא נטל חלק בתקיפה של אוהדי הפועל תל אביב, ולמצער, מותירות ספק סביר בעניין זה. טענה זו נסמכת על כך שהמערער לא נצפה בסרטון בו תועד אירוע התקיפה ברידינג; על פלט התקשורת ועדויותיהם של עד המדינה ועמיחי בן חיון - ראיות מהן עולה כי התקיפה החלה בשעה 16:02 לערך; על הסרטון ממנו עולה כי התקיפה נמשכה כדקה, דהיינו: עד לשעה 16:03; ועל ראיית האיכון הממקמת את המערער בחניון רידינג רק בשעה 16:06 (בניגוד ללוח הזמנים עליו עמד בית משפט קמא בהכרעת הדין); על העובדה כי המערער ביצע שתי שיחות טלפון לאסי בסנו בשעה 16:06, שעה שהשניים נמצאו "אורבים", לכאורה, לאוהדי הפועל; על העובדה שאופק כהן אישר, לכל היותר, כי המערער נכח במקום האירוע ולא כי הוא השתתף בתקיפה; על העובדה כי לא הוכח כי כל עשרים ותשעת חברי הארגון שצולמו בתמונה בלטרון השתתפו בתקיפה; וכן על כך שלהימנעותו מלציין את שמותיהם של שני חברי הארגון הנוספים שהסיע מהממדיון אל רידינג ומלזמן אותם למתן עדות היה הסבר סביר.

33. בנוסף, טוען המערער לאכיפה בררנית בהסתמך על כך שהאישום הנוגע לרידינג נמחק מכתבי האישום שהוגשו נגד כמה מחברי הארגון האחרים במסגרת הסדרי הטיעון שנחתמו עמם. ומכל מקום, טוען המערער כי נכונות התביעה למחוק אישום זה ביחס למעורבים הנוספים שנכחו בזירת העבירה מעידה על כך שאין בעצם נוכחותם במקום כדי להצביע מעבר לכל ספק סביר על השתתפותם בתקיפה; ומשכך, אין להותיר את הרשעתו על כנה.

34. אשר לאירועי חופים, המערער אוחז בשלוש טענות מרכזיות. האחת: קיומו של חֶסֶר ראייתי משמעותי בעדותו של עד המדינה. לטענת המערער, עד המדינה לא ידע לתאר את חלקו של המערער בתקיפות וזאת חרף העובדה שהיטיב לתאר את פועלם של המעורבים הנוספים באירועים. במצב דברים זה, כך לשיטת המערער, אין בעדות עד המדינה כדי להקים בסיס להרשעתו בפלילים. השנייה: קיומן של ראיות פוזיטיביות שיש בהן כדי לסתור את עדות עד המדינה ולהטיל ספק בדבר מעורבותו של המערער בקשירת הקשר לתקוף את אוהדי הקבוצות היריבות ובהשתתפותו באותן התקיפות. לדברי המערער, על-פי איכוני הטלפון הנייד שלו, הוא לא נכח בפאב ההרשלה בזמנים בהם התארגנו חברי הארגון לקראת התקיפות; ובאירוע חופים 1, הוא אף לא היה חבר בקבוצות הווטסאפ בהן נרקמו הקשרים העברייניים כאמור. מטעמים אלו, טוען המערער כי שגה בית משפט קמא בקבעו כי אין בראיית האיכון משום "פוטנציאל מזכה" לכל הפחות ביחס לעבירת הקשר. השלישית: היעדרן של ראיות סיוע וחיזוק שצריכות היו לתמוך בעדותו של עד המדינה. לעניין אירוע חופים 1, מפרט המערער את טענתו זו באופן הבא. לדבריו, הואיל והוא הודה במסגרת המענה לכתב האישום כי נכח במקום בזמן התקיפה, ראיית האיכון אינה מסבכת אותו בתוך יריעת המחלוקת, שכן היא לא מצביעה על השתתפותו בתקיפה; ולכן איננה מהווה סיוע. כמו כן, טוען המערער כי אמרות העדים השותפים, עליהן נסמך בית משפט קמא בהכרעת דינו, אינן בגדר ראיות חיזוק המסבכות את המערער בתקיפות מאחר שנותני האמרות הללו לא נקבו במפורש בשמו בתארם את המשתתפים בתקיפות. בהתבסס על כל אלה, טוען המערער כי הראיות שהונחו לפני בית משפט קמא היו דלות מכדי להוכיח את אשמתו מעבר לכל ספק סביר, וכי הרשעתו תלויה על בלימה ככל שהיא נסמכת על ההנמקה הכוללנית "כולם תקפו".

35. מכל הטעמים שפורטו לעיל מבקש המערער כי נזכה מהעבירות בהן הורשע. לחלופין, מבקש המערער כי נמתיק את עונש המאסר שהושת עליו ככל שניתן. לטענתו, תקופת המאסר שהוטלה עליו איננה מידתית בהשוואה ליתר הנאשמים בפרשה; וזאת, בפרט בשים לב לכך שלא הוכח שהוא נטל חלק ממשי באירועי התקיפה מושא כתב האישום. בנוסף, טוען המערער כי בית משפט קמא לא ייחס חשיבות מספקת לנסיבותיו האישיות, להיותו נעדר עבר פלילי ודפוסים עברייניים, וכן לעובדה כי מדובר במאסרו הראשון.

36. המשיבה מצידה מבקשת כי נדחה את ערעורו של המערער תוך שהיא סומכת את ידיה על הכרעת דינו של בית משפט קמא. המשיבה טוענת כי קביעותיו של בית משפט קמא מעוגנות היטב בחומר הראיות שהונח לפניו וכי הן מבוססות על ממצאי מהימנות שנקבעו בנוגע לעד המדינה ועל התרשמותו הישירה מן העדויות, ובכללן זו של המערער עצמו. המשיבה מוסיפה וטוענת כי בנסיבות אלה היה על המערער להציג טעמים כבדי משקל שיצדיקו את התערבותה של ערכאת הערעור בממצאי המהימנות כאמור וכי לא עלה בידי המערער לעשות כן.

37. לגופם של הדברים, ובהתייחס לאירוע רידינג, טוענת המשיבה כי מן הדין לדחות את טענת ההגנה לפיה בית משפט קמא ראה בשקרי המערער במשטרה ובשינוי גרסאותיו ראייה מרכזית לאשמתו. לדבריה, שקרי המערער היו רק שיקול אחד מיני רבים במסגרת ניתוחו של בית המשפט את עדות המערער; ומשכך, לא נפל כל פגם בקביעה כי גרסת המערער אינה אמינה וכי אין בה כדי לספק הסבר תמים לנוכחותו בזירת ביצוע העבירה. בהקשר זה, מדגישה המשיבה כי ההלכה שנקבעה בעניין נחמני, עליה נסמך המערער בטענותיו, איננה ממין העניין היות שבית משפט קמא לא נדרש לראיית סיוע לשם ביסוס הרשעתו של המערער באישום זה.

38. כמו כן, טוענת המשיבה כי יש לדחות את טענת ההגנה לפיה הרשעת המערער נסמכה באופן משמעותי על הסרטון בו תועדה התקיפה. לדבריה, עיון בפסק הדין קמא מעלה כי ראייה זו שימשה את בית המשפט רק לצורך למידה על טיב האירוע, בעוד שמעורבותו של המערער בתקיפה האלימה נקבעה על יסוד ראיות אחרות. לעניין זה, שבה המשיבה ומציינת כי בית המשפט בחר שלא לייחס משמעות לכך שהמערער לא נראה בסרטון, מהטעם שזה אינו מתעד את כל אשר התרחש באירוע ואת כל מי שהשתתף בו.

39. יתרה מזו: המשיבה טוענת כי לוח הזמנים שתיאר המערער ביחס ליום האירוע, כמו גם המסקנה בדבר חפותו שביקש להסיק ממנו, מבוססים על שלוש הנחות חסרות בסיס. ראשית, ההנחה כי זמן הניתוק של שיחת הטלפון בין עד המדינה לבין עמיחי בן חיון מסמן את מועד תחילתה של התקיפה, להבדיל משלב מוקדם יותר בהתארגנות לקראתה (למשל, חלוקת כלי התקיפה או תחילת המארב). שנית, ההנחה כי הסרטון משקף את אירוע התקיפה במלואו, אשר עומדת בניגוד לקביעתו הפוזיטיבית של בית משפט קמא. שלישית, ההנחה כי המערער הגיע לרידינג רק בסיום אירוע התקיפה - הנחה שאף היא עומדת בסתירה לשורה ארוכה של ראיות.

40. ביחס לאירוע חופים 1, טוענת המשיבה כי צדק בית משפט קמא בקבעו כי העובדה שעד המדינה לא ידע לתאר את חלקו המדויק של המערער בתקיפה אינה מונעת את הרשעתו בעבירות האלימות וכי די בכך שעד המדינה הבהיר כי כל מי שנכח במקום האירוע היה שותף לאקט האלים. בהתייחס לטענת המערער כי נתוני האיכון מיום האירוע אינם מתיישבים עם עדות עד המדינה לפיה המערער נכח בפגישת ההתארגנות שהתקיימה בפאב ההרשלה בשעה 12:00 לערך, טוענת המשיבה כי יש להתחשב בכך שעד המדינה נחקר כשנה לאחר התרחשות אירועי חופים ועל כן אין לצפות שיזכור את שעת המפגש המדויקת. מכל מקום, טוענת המשיבה כי אין בראיה זו פוטנציאל מזכה היות והמערער קשר את עצמו למקום ולמועד בו התרחשה התקיפה בכך שאמר כי הוא צפה בה. לכך מצטרפת העובדה כי מנתוני האיכון עולה שהמערער שהה במקום כמעט שעה, בין השעות 14:37 ל-15:26, פרק זמן העולה, כך לטענתה, בקנה אחד עם התיאור הכולל של מפגש ההתארגנות ושל התקיפה עצמה, אשר ניתן על ידי עד המדינה.

41. זאת ועוד: המשיבה טוענת כי על רקע אירוע חופים 1 ישנו קושי רב בקבלת גרסת המערער כי גם באירוע חופים 2 הגיע למקום מבלי שהתכוון לקחת חלק בתכנית העבריינית שהתגבשה. המשיבה מוסיפה וטוענת כי מן הדין לדחות את טענת המערער לפיה יש ללמוד מאיכוני הטלפון הנייד שלו כי לא נכח בפאב בשעת קשירת הקשר. לדבריה, קשירת הקשר נרקמה עוד קודם לכן במסגרת התכתבויותיהם של חברי הארגון בקבוצות הווטסאפ השונות. עוד נטען, כי במקרה דנן, בדומה לאירוע חופים 1, ייתכן ועד המדינה שגה בנקבו את שעת תחילת המפגש בפאב בשל חלוף הזמן ממועד האירוע ועד לחקירתו. בצד כל אלה, טוענת המשיבה כי משך הזמן בו שהה המערער באזור הפאב וחוף פולג (ככל הנראה החל מהשעה 13:44 ועד לשעה 15:13), כמו גם משך הזמן בו נמנע מלשוחח בטלפון (בין השעות 13:44 ועד ל-14:54), תואמים את השתלשלות האירוע כפי שנקבע בפסק הדין קמא.

42. לסיום, טוענת המשיבה כי בצדק זקף בית משפט קמא לחובתו של המערער את העובדה כי הלה נכח במקום ביצוען של שלוש התקיפות בעת שבחן את אמינות גרסאותיו ביחס לכל אחד ואחד מהאירועים; וכי כדין נתן משקל ראייתי נכבד לכך שהמערער השתייך לארגון לה פמיליה. עוד נטען, כי אין להיזקק לטענת האכיפה הבררנית שהעלה המערער מהטעם ששיקול הדעת בדבר העמדה לדין בפרשה זו, כמו גם המתווה של הסדרי הטיעון שנחתמו עם מעורבים אחרים בפרשה, מסורים לה. המשיבה מוסיפה ומבהירה בעניין זה כי היא הפעילה את שיקול דעתה באופן ענייני ותוך התחשבות במצב הראיות ביחס לכל נאשם ונאשם.

43. בעניין גזר דינו של המערער, הגישה המשיבה, כאמור, ערעור מטעמה. במסגרת ערעור זה, מבקשת מאתנו המשיבה כי נחמיר בעונשו של המערער. טענתה העיקרית היא כי מתחמי הענישה, כמו גם העונש שנגזר על המערער, אינם הולמים את חומרת העבירות בהן הוא הורשע ואת נסיבותיהן החריגות, ואינם מאזנים כראוי בין השיקולים השונים הצריכים לעניין.

דיון והכרעה

44. לאחר שבחנתי את פסק דינו של בית משפט קמא ומסכת הראיות שבבסיסו ושקלתי בכובד ראש את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין שני הערעורים להידחות; ואלה הם טעמיי:

הערעור נגד הכרעת הדין

45. הערעור על הכרעת הדין נשען על תזת ההגנה אשר מתמצת בטענה פשוטה: הגעת המערער לזירות העבירות השונות נבעה מטעמים תמימים ולא נקשרה לשום מעשי תקיפה ולשום פעילות עבריינית אחרת. תזה זו נדחתה כאמור על ידי בית משפט קמא, אשר קבע כי המערער היה שותף לקשירת הקשרים העברייניים ולמימושם. בדיון שיבוא להלן אבחן תזה זו ביחס לשלושת האישומים לפי הסדר הכרונולוגי בו התרחשו האירועים נושא האישומים. תחילה אדון במאוחד בשני האישומים הנוגעים לאירועי חופים, ולאחר מכן אקיים דיון באישום הנוגע לאירוע רידינג.

אירועי חופים

46. הראיה המרכזית שעמדה ביסוד הרשעתו של המערער באירועי חופים היא עדותו של עד המדינה, שכאמור היה שותף פעיל לעבירות האלימות שבוצעו בחוף פולג. לעדות זו התווספו ראיות תמיכה ממקורות שונים, אשר בחלקן מהוות סיוע ובחלקן מהוות חיזוק. בערעורו העלה המערער שלוש טענות עיקריות שתקפו את הרשעתו באישומים אלו: האחת, כי עדותו של עד המדינה חסרה התייחסות לחלקו הקונקרטי של המערער בתקיפות השונות ולכן לא ניתן לגזור ממנה את אשמתו ולבסס עליה הרשעה בפלילים; השנייה, כי ישנן פרכות בעדותו של עד המדינה שיש בהן כדי לעורר ספק סביר לגבי אשמתו של המערער במיוחד לו; והשלישית, כי הראיות שבהן מצא בית משפט קמא סיוע וחיזוק לעדותו של עד המדינה אינן בגדר סיוע וחיזוק.

47. הלכה היא עמנו שלא בנקל תתערב ערכאת הערעור בקביעות עובדתיות ובממצאי מהימנות אותם קבעה הערכאה הדיונית, אשר שומעת ורואה את העדים המופיעים לפניו ואשר בוחנת את מארג הראיות בכללותו (ראו ע"פ 4655/12 אדרי נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (29.9.2014) (להלן: ע"פ 4655/12); ע"פ 9882/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (16.4.2019); וע"פ 6773/17 זליג נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (3.4.2019)). התערבות כאמור תיעשה רק במקרים חריגים ובהתקיים נסיבות מיוחדות (ראו ע"פ 5633/12 ניימן נ' מדינת ישראל, פסקה 28 לפסק דינו של השופט א' שהם (10.7.2013) (להלן: עניין ניימן); וע"פ 8146/09 אבשלום נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (8.9.2011)). המקרה דכאן הוא בגדר כלל ואיננו בגדר חריג לכלל. לפיכך, סבורני כי אין מקום לשנות מקביעותיו העובדתיות וממצאי המהימנות של בית משפט קמא. מכל מקום, דין כל אחת ואחת מהטענות שהמערער העלה להידחות לגופה, וזאת אסביר כעת.

הטענה בדבר חסר ראיתי בעדותו של עד המדינה

אירוע חופים 1

48. בסיום שלוש ישיבות הוכחות במהלכן נשמעה גרסתו של עד המדינה, קבע בית משפט קמא כי "הפללת [המערער] באירוע [חופים 1] כמי שנכח בפאב "ההרשל" בזמן ההתארגנות והשתתף בתקיפה היא הפללה ישירה" (ראו עמ' 62 להכרעת הדין). לאחר עיון בעדותו של עד המדינה, נחה דעתי כי אין להתערב בקביעה זו של בית משפט קמא וכי היא מבוססת כדבעי.

עד המדינה העיד כי חברי הארגון רקמו את תכניתם העבריינית לתקוף את אוהדי מכבי חיפה בקבוצת הווטסאפ שלהם. במסגרת תכנית זו, קבעו חברי הארגון להיפגש בפאב ההרשל, הממוקם בסמוך למתחם "כדורגל החופים", ומשם ללכת לעבר המתחם ולתקוף את אוהדי מכבי חיפה, אשר היוו באותה התקופה "יעד לתקיפה" עבורם (ראו פרוטוקול מיום 14.2.2017, שורות 17-22). עד המדינה הדגיש כי המטרה היחידה לשמה הגיעו חברי הארגון לפאב ההרשל ביום המדובר, ובהמשך למתחם הכדורגל עצמו, הייתה לשם תקיפת אוהדי הקבוצה היריבה, לדבריו: "כל האווירה והלוקיישן פירשנו את זה כפוטנציאל מאוד גבוה להיתכנות לאלימות, ראינו בזה הזדמנות פז לבצע את זממנו וככה התבשלה לה התארגנות [...] לא באנו לראות כדורגל חופים, לא באנו להשתזף בים. באנו במטרה מסוימת [...] ללכת לתקוף, לחזור לפאב" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו שם, עמ' 80, שורות 22-24; ועמ' 81, שורות 6-11). ודוק; כאשר נשאל עד המדינה מי נכח בפאב ההרשל בשעות שקדמו לאירוע התקיפה ומי לקח חלק ברקימת התכנית הנ"ל, ציין מפורשות את שמו של המערער: "נפגשנו, היינו אני, מתן שמעון, אליעד משה, יואב נחשון, אופק כהן, יחיאל משה גיאת, יעקב כהן, אור רוזנברג" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 80, שורות 27-28).

בהמשך העדות, תיאר עד המדינה כיצד מימשו חברי הארגון את תכניתם ובתוך כך את מפגשם המשותף בפאב, את צעידתם לעבר המתחם בו התקיימו המשחקים, את זיהויים את אוהדי מכבי חיפה בכניסה למתחם ואת תקיפתם (ראו שם, עמ' 81, שורות 2-27). עד המדינה הדגיש כי באף שלב במהלך האירוע לא נכחו חברי הארגון במשחק הכדורגל עצמו, כדבריו "לא נכנסנו בכלל למשחק, לא נכנסנו אפילו למתחם. זאת אומרת איך שהגענו ראינו וחזרנו. עשינו מה שעשינו וחזרנו לפאב" (ראו שם, החל מעמ' 82 שורה 32 ועד לעמ' 83 שורה 2). עד המדינה הוסיף ותיאר כיצד בסיומו של אירוע התקיפה ברח מהשוטרים שהגיעו למקום בעודו בתחתונים ושב אל פאב ההרשלה בו שררה, כלשונו, "אווירת ניצחון" (ראו שם, עמ' 82 שורות 4-19).

עד המדינה אמנם העיד כי אינו יכול לתאר את חלקו הספציפי של המערער באירוע התקיפה, אך שב והדגיש כי כל מי שנכח במקום האירוע בשעתו השתתף בתקיפה עצמה. לדבריו: "כולם לקחו חלק באקט האלים הזה [...] אני לא יכול להגיד בדיוק מה כל אחד עשה, איזה אגרוף, אבל כולם לקחו חלק" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, החל מעמ' 81 שורה 31 ועד לעמ' 82, שורה 4); "בזמן הקטטה עצמה, היינו מספר מצומצם של חברים. כל השמות שאמרתי [ובהם שמו של המערער - א.ש.] ואולי עוד איזה שניים שלושה. [...] לא ראיתי כל אחד איך הוא נותן אגרוף או איך הוא נותן בעיטה, זה עדיין איזשהו כאוס קטן כזה, אני עסוק בשלי וקשה באמת לנתח את המצב הזה" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 83, שורות 6-10). גם כאשר נשאל עד המדינה באופן ספציפי אודות חלקו של המערער באירוע, ציין כי המערער "היה איתנו ממש [...] מטר מהזה, ואני יודע שזה היה כאילו כולם נתנו. כאילו גם המצבים האלה אין סיכוי שתעמוד ואתה לא תיקח חלק ולא יעירו לך אחרי זה או שלא יתנגחו בך למה באת והסתכלת מהצד" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו שם, עמ' 83, שורות 11-16).

עדות דומה מסר עד המדינה גם במסגרת חקירתו הנגדית כאשר נשאל על ידי ההגנה על חלקו של המערער בחופים 1: "הוא היה אתי בזמן [ה]קטטה שכולם תקפו בה [...] ראיתי אותו שניה לפני שהוא מכה מישהו [...] הוא עמד לידי והתחלנו לתקוף וכולם תקפו" וכן "אני יודע שאליעד משה בטוח היה לפני הקטטה, אני זוכר אותו עומד אתנו רגע לפני שאנחנו תוקפים ביחד, ומתחילה התקיפה" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו בהתאמה פרוטוקול מיום 21.2.2017, עמ' 212, שורות 22-32 וכן עמ' 227, שורות 25-26. אמירות דומות ניתן למצוא גם בעמ' 214 שורות 5-7; ובעמ' 225, שורות 24-29).

49. מן המקובץ עולה, כי יש בעדותו של עד המדינה כדי ללמד על מעורבותו של המערער בביצוע העבירות מושא אישום זה. עד המדינה ממקם את המערער בפאב ההרשלה בשלב ההתארגנות לתקיפה, ולאחר מכן ממקמו בזירת האירוע עצמו, בצדה של חבורת התוקפים ובסמיכות זמנים של ממש למעשה התקיפה. לכך מצטרפת העובדה, כי במסגרת העדות הודגש הדגש היטב כי כל חברי הארגון שנכחו במקום בזמן הרלבנטי לביצוע העבירה השתתפו בתקיפה. בנסיבות אלו, נחה דעתי כי עדותו של עד המדינה בדבר מעורבותו הנטענת של המערער בעבירת הקשר, כמו גם בעבירות האלימות, אינה לוקה בהקסר ראייתי, ואינה טעונה פירוט נוסף. ודוק: אף אין בטענת המערער לפיה עד המדינה ידע לתאר את חלקם של המעורבים הנוספים בתקיפה אך לא את חלקו של המערער עצמו, כדי לשנות ממסקנה זו. שילובן של שתי אמרותיו של עד המדינה יחדיו, זו המדגישה כי כל הנוכחים בזירת ביצוע העבירה השתתפו בתקיפה ("כולם לקחו חלק באקט האלים הזה" (ראו פרוטוקול מיום 14.2.2017, עמ' 81, שורה 31)) וזו המעידה כי המערער נכח בשעת התקיפה בזירה כאמור לצדו של עד המדינה ("ראיתי אותו שניה לפני שהוא מכה מישהו [...] הוא עמד לידי והתחלנו לתקוף" (ראו פרוטוקול מיום 21.2.2017, עמ' 212, שורות 26 ו-32)) - מוכיחה כי המערער נטל חלק פעיל בתקיפה ובאירוע כולו. די אפוא בתיאור מפליל זה, אותו מצא בית משפט קמא אמין מעל לכל ספק סביר, כדי לקשור את המערער במישרין לעבירת הקשר ולעבירות האלימות - וזאת, אף מבלי להצביע על חלקו הקונקרטי

50. הדברים שאמרתי בנוגע לחלקו של המערער באירוע חופים 1 נכונים גם ביחס לאירוע חופים 2. בעניין האירוע האחרון נקבע בפסק הדין קמא כי הוא היה "פרי תכנון מוקדם וכי [המערער] נטל חלק בתקיפה" (ראו עמ' 74 להכרעת הדין).

עד המדינה תיאר בעדותו כי בעקבות ה"הצלחה" של אירוע חופים 1 החלה להתגבש במסגרת קבוצות הווטסאפ של חברי הארגון תכנית תקיפה נוספת הדומה במתכונתה לזו של חופים 1. עד המדינה אף הוסיף כי לנוכח האפשרות שאוהדי הקבוצה היריבה יהיו ערוכים זו הפעם לתקרית אלימה, על חברי הארגון לבוא "יותר קטלניים. [...]. בכמות יותר גדולה [...]. ויותר רציניים" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו פרוטוקול מיום 14.2.2017, עמ' 85, שורות 8-7). ואכן, תכנית עבריינית זו, לדברי עד המדינה, זכתה להיענות גדולה יותר מצד חברי הארגון בהשוואה לקודמתה (ראו שם, עמ' 84, שורות 14-26).

עד המדינה סיפר כי כחלק מתכניתם העבריינית, נפגשו חברי הארגון בפאב ההרשלה, משם צעדו לעבר חניון שבסמוך למתחם הכדורגל. עד המדינה תיאר כי עם הגעתם לחניון זיהו חברי הארגון את אוהדי מכבי חיפה כשהם ישובים ברכביהם והחלו לתקוף אותם "כולם רצו אליהם באמוק, התחילו לזרוק עליהם אבנים, לתת להם אגרופים [...]. כולם נתנו בעיטות לרכבים, רצנו אחריהם" (ראו שם, עמ' 85, שורות 19-24). לאחר שאוהדי מכבי חיפה נמלטו מהמקום במכוניותיהם, חזרו חברי הארגון לפאב ותכננו את המשך התקיפה. לשם ביצועה יצאה חבורת התוקפים בשנית מהפאב, ארבה לאורך הכביש לרכביהם של אוהדי מכבי חיפה (להלן: המארב) ותקפה את אחד הרכבים.

גם הפעם מסר עד המדינה גרסה מפלילה ביחס למערער, הגם שלא ידע לתאר את חלקו הספציפי בתקיפה. כך, ציין עד המדינה את שמו של המערער פעמיים בהקשרו של האירוע: פעם אחת, כאשר נשאל מי לקח בו חלק והשיב כי "באירוע של כדורגל חופים 2 היה אסי בסנו, רום גבריאל, מתן שמעון, אלעד דהרי, אבי אלקיים המכונה אבי צ'טה, אליעד משה, יעקב כהן, אופק כהן, יחיאל משה גיאת, מתן אלמליח" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 84, שורות 29-32); ופעם שנייה, כאשר נשאל על ידי בית המשפט מי ישב במארב והשיב כי "ממה שאני זוכר אסי בסנו, רום גבריאל, אליעד משה, מתן שמעון, מתן אלמליח, יעקב כהן, אופק כהן, יחיאל, אבי אלקיים" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 87, שורות 24-26). לצד זאת, כאשר נשאל עד המדינה במסגרת חקירתו הנגדית באיזה כלי תקיפה הצטייד המערער, הודה כי "חלק אני זוכר וחלק לא. [אליעד] משה אני לא זוכר" (ראו פרוטוקול מיום 23.2.2017, עמ' 256, שורות 15-21). חלף זאת, בדומה לאירוע חופים 1, הדגיש עד המדינה כי באירוע חופים 2 השתתפו כל חברי הארגון שנכחו במקום: "עוד פעם זה אותם דפוסים, זה לבוא כולם ביחד, לתקוף ביחד" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו פרוטוקול מיום 14.2.2017, עמ' 86, שורה 16; וראו גם תשובתו בחקירה הנגדית בפרוטוקול מיום 23.2.2017, עמ' 257, שורות 22-26).

51. הנה כי כן, בדין קבע בית משפט קמא את אשר קבע. התמונה העובדתית המתוארת לעיל מסבכת את המערער בשלוש העבירות שיוחסו לו תחת אישום זה. עד המדינה מנה את שמו של המערער כמי שהשתתף באירוע לא פעם אלא פעמיים, ובאחת מפעמים אלו אף בהקשרו הספציפי של המארב שעשתה חבורת התוקפים בהמתינה

לקורבנותיה. ביחס לאירוע זה, בדומה לקודמו, הדגיש עד המדינה, הן בחקירתו בידי התביעה והן בחקירתו בידי ההגנה, כי כל חברי הארגון שנמצאו במקום נטלו חלק בתקיפה ("כולם רצו, כולם ניסו ליצור מגע"; "כולם מתנפלים על הרכב. אני, אחרים, כולם רצים לכיוון הרכב"; "כולם נמצאים שם במטרה לתקוף כולם נמצאים שם במערך, כולם מחזיקים כלי נשק מאולתרים כאלה ואחרים" (ההדגשות הוספו -א.ש.; ראו בהתאמה פרוטוקול מיום 14.2.2017 עמ' 86, שורות 16-12; שם, עמ' 88, שורה 15; וכן פרוטוקול מיום 23.2.2017, עמ' 257, שורות 23-24)). לכך מצטרפת העובדה כי המדובר הוא באירוע שני במספרו, במהלכו הותקפו אוהדי מכבי חיפה בחוף פולג, וזאת בשים לב לסמיכות הזמנים שבין האירועים והקשר ביניהם ("החלטנו שאפשר להכות שם פעמיים בעצם, לחזור לאותו מקום ולעשות את מה שעשינו"; ראו פרוטוקול מיום 14.2.2017, עמ' 84, שורות 17-18)). בהינתן כל אלה, לא מצאתי שום עילה להתערב בקביעות העובדתיות אליהן הגיע בית משפט קמא על יסוד עדות זו, ושוכנעתי כי עדות זו אכן מהווה - בנתון לדרישת הסיוע - בסיס להרשעת המערער בשלוש העבירות המיוחסות לו תחת האישום דנן.

הטענה בדבר פרכות בעדות עד המדינה

52. טענת המערער כי יש בחומר הראיות כדי להצביע על פרכות בעדותו של עד המדינה באופן המעורר ספק סביר באשר לאשמתו בעבירות האלימות ובפרט בעבירת הקשר - נדונה לכישלון. עוד בטרם אדון בטענה זו לגופה, אציין כי לא מצאתי במקרה שלפנינו הצדקה לחרוג מכלל אי-ההתערבות בממצאי המהימנות של הערכאה הדיונית (ראו ע"פ 4087/14 סקורדוק נ' מדינת ישראל, פסקה 53 (5.1.2017); ועניין ניימן, פסקאות 23-24). בית משפט קמא ניתח בדקדקנות את עדותו של עד המדינה, את הגיונה הפנימי ואת התאמת התיאורים שעד זה מסר למכלול הראיות הנוספות. בהתבססו על כל אלה, קבע בית המשפט כי מדובר בעדות אמינה. קביעה זו פורטה ונומקה כדבעי במסגרתו של פסק הדין קמא; ומשכך, אינני מוצא מקום להתערב בה.

53. גם לאחר שבחנתי את גרסת עד המדינה לגופה לא מצאתי בדבריו פרכות שיש בהן כדי להשמיט את הקרקע מתחת לגרסתו. הראיות שלטענת המערער מפריכות את גרסתו המפלילה של עד המדינה אינן מגיעות כדי הפרכה. כך, לא מצאתי ממש בטענת המערער כי האיכונים הסלולריים שבוצעו למכשיר הטלפון שלו עומדים בסתירה לגרסת עד המדינה לפיה המערער נכח בפאב ההרשלה בשלב ההתארגנות לתקיפה. בעניין זה, מקובלת עליי טענת המשיבה כי ניתן להסביר את הסתירה האמורה בחלופי הזמן שבין התרחשות האירוע ועד למועד מתן עדותו של עד המדינה בבית המשפט. זאת ועוד: חלון הזמנים בו שהה המערער באזור הפאב וחוף פולג (ראו לעניין חופים 1 ת/143, עמ' 25-26 ולעניין חופים 2 ת/143, עמ' 30-31) מתיישב היטב עם התיאור הכולל שנתן עד המדינה בנוגע להגעה לפאב ולאירוע התקיפה. משכך הוא הדבר, אין בידי לקבל את טענת המערער כי נפלה שגגה מלפני בית משפט קמא בקבעו כי בראיית האיכון אין "פוטנציאל מזכה"; וזאת, אף לא ביחס לעבירת קשירת הקשר. כמו כן, לא מצאתי ממש בטענת המערער כי לא היה שותף לקשירת הקשר באירוע חופים 1 הואיל ובשעתו לא היה חבר בקבוצות הווסטאפ בהן נרקמה על פי עדותו של עד המדינה התכנית העבריינית לתקוף את אוהדי מכבי חיפה. טענה זו הועלתה על ידי ההגנה עוד בשלב החקירה הנגדית, במהלכה שלל עד המדינה את האפשרות כי מי מבין חברי הארגון שנכחו בפאב ההרשלה לא ידע אודות התכנית הנ"ל, בהטעימו כי "בישיבה בפאב הכל עולה והכל צף [...] שם כל מי שנמצא רגע לפני שהוא יורד לפעילות הוא יודע טוב מאד" (ראו פרוטוקול מיום 21.2.2017, עמ' 225, שורות 8-25). בעניין זה אוסיף ואציין, כי עדותו של עד המדינה נתמכת בראיות סיוע וחיזוק; ועל כך ארחיב את הדיבור כעת.

סיוע לעדותו של עד המדינה

54. בידוע הוא, כי עדותו של עד המדינה צריך שתבחן במשנה זהירות, בהיותו שותף לדבר העבירה אשר לו ניתנה או הובטחה טובת הנאה (ראו ע"פ 1361/10 מדינת ישראל נ' זגורי, פסקה 2 לפסק דינו של השופט י' דנציגר (2.6.2011)). בהתאם לכך, סעיף 54א(א) לפקודת הראיות מורנו כך "בית המשפט לא ירשיע נאשם על סמך עדותו היחידה של שותפו לעבירה, אלא אם מצא בחומר הראיות דבר לחיזוקה; ואולם אם היה השותף עד מדינה - טעונה עדותו סיוע" (ההדגשה הוספה - א.ש.). על מנת שראיה תוכל להוות סיוע, עליה לעמוד בשלושה תנאים מצטברים: על הראיה לנבוע ממקור עצמאי ונפרד מהעדות הטעונה סיוע; עליה לסבך, ולו פוטנציאלית, את הנאשם בביצוע העבירה המיוחסת לו; ועליה להתייחס לנקודה מהותית שביריעת המחלוקת בין בעלי הדין (ראו ע"פ 7477/08 גץ נ' מדינת ישראל, פסקה 75 לפסק דינה של השופטת ע' ארבל (14.11.2011) (להלן: עניין גץ); ע"פ 486/16 שירזי נ' מדינת ישראל, פסקה 38 (13.9.2018); ויעקב קדמי על הראיות - חלק ראשון 264-267 (מהדורה משולבת ומעודכנת, 2009) (להלן: קדמי)). באשר לתנאי האחרון, ככל שיריעת המחלוקת בין הצדדים רחבה יותר אזי מלאכת מציאתה של ראיית הסיוע הופכת קלה יותר, שכן די בהתייחסות הראיה לאחת מנקודות המחלוקת כדי שראיה זו תהווה סיוע (ראו ע"פ 387/83 מדינת ישראל נ' יהודאי, פ"ד לט(4) 197, 204 (1985); ועניין גץ, פסקה 75 לפסק דינה של השופטת ארבל).

55. על רקע דברים אלו נשאלת השאלה: האם ראיות הסיוע לעדות עד המדינה עליהן ביסס בית משפט קמא את הכרעת דינו אכן עולות כדי ראיות סיוע כהגדרתן בפסיקה? אקדים תוצאה להנמקה ואשיב לשאלה זו בחיוב. טרם שניגש לבחינת הראיות לגופן, אעמוד בקצרה על יריעת המחלוקת שבין הצדדים. בהעמידו את גרסת התביעה אל מול גרסת ההגנה, קבע בית משפט קמא כי חזית המריבה צומצמה לשאלת מעורבותו של המערער בתכנון המוקדם של אירועי חופים ובתקיפתם של אוהדי מכבי חיפה (ראו עמ' 58-59 ו-70 להכרעת הדין). קביעה זו הינה נכונה לחלוטין והיא תשמש בסיס לדיון שיבוא.

ראיות סיוע לעדות עד המדינה

א. תכתובות הווטסאפ

56. בית משפט קמא מצא ראיית סיוע לעדות עד המדינה בתכתובות הווטסאפ של חברי הארגון בקבוצת 'הקומץ' החל מיום 1.7.2015 ועד ליום 3.7.2015 - קרי, בתקופה שבין אירוע חופים 1 לאירוע חופים 2. לשיטתו, תכתובות אלו, ובפרט הודעותיו של המערער עצמו, מהוות ראיה מסבכת ממקור עצמאי המסייעת לעדותו של עד המדינה. קביעה זו נכונה במישור העקרוני, אך לטעמי היא כללית מדי וראוי לחדדה. במסגרת זו, ראוי הוא שנעשה שתי הבחנות חשובות: האחת, בין אירוע חופים 1 לבין אירוע חופים 2; והשנייה, בין עבירת הקשר לבין עבירות האלימות. את התקיימותה של דרישת הסיוע לעדותו של עד המדינה יש לבחון ביחס לכל אחד מהאירועים ולכל אחת מהעבירות - וכך אעשה להלן.

אירוע חופים 1

57. סיוע לעדותו של עד המדינה בנוגע לאירוע חופים 1, נמצאה בשיחת הווטסאפ שהתנהלה בסיום אירוע התקיפה בחופים 2, בשעה 15:30 לערך, בין המערער לבין אסי בסנו, אחד ממנהיגי הארגון, בה שוחחו השניים אודות אירוע חופים 1 (בעדותו לפני בית משפט קמא הדגיש המערער כי חלק זה בשיחת הווטסאפ מתייחס לאירוע חופים 1: ראו פרוטוקול מיום 8.5.2017, החל מעמ' 743, שורה 31 ועד לעמ' 744, שורה 6; פרוטוקול מיום 16.5.2017, עמ' 16).

919, שורות 25-30; ושם, עמ' 923, שורות 3-6). ולהלן התכתובת:

"אסי בסנו: חיפה טוענים שהם התארגנו 80 איש אחרי שהלכנו... היום אנשים מחפשים לצאת גברים בווטסאפ ובפייסבוק לא בשטח [...]"

המערער: יכל להיות כייף [...]"

אסי בסנו: נראה לך באמת שהם יצאו 80? ... המנהיגים שלהם ברחו ממך כמו זונות בתל ברוך... איזה 80 יש להם?"

המערער: הם יצאו גם פעם שעברה

אסי בסנו: אולי 80 שוטרים... מי יצא?"

עד המדינה: חחחח מי שמכיר מכיר

המערער: הם פעם שעברה

אסי בסנו: פעם שעברה הם לא ידעו שתהייה ולא היה להם לאן לברוח

המערער: אחרי המכות

אסי בסנו: אולי אתה מתכוון אחרי השוטרים

המערער: כן

אסי בסנו: סבבה אני יביא לך ליד שוטרים 800 אנשים גוש כל משחק

המערער: אחרי המכות שהיה הם יצאו" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו ת/3, עמ' 161-165).

58. אכן, שיחה זו אשר התנהלה מול לא אחר מאשר אחד ממנהיגי הארגון ואשר במהלכה הביע המערער בקיאות בפרטי אירוע התקיפה בחופים 1 והתלהבות מפני האפשרות להתארגנותם של 80 אוהדי מכבי חיפה ("יכל להיות כייף"), מהווה גילוי של התנהגות אלימה ומפלילה, הנוטה לסבכו בלב ליבה של המחלוקת - היא שאלת מעורבותו של המערער בתקיפה עצמה. ההסברים שסיפק המערער לתכתובת זו, אשר התמצו ברובם בכך שהודעות אלו נכתבו מתוך בדיחות דעת וציניות (ראו פרוטוקול מיום 16.5.2017, עמ' 920, שורה 19), לא שכנעו את בית משפט קמא ואין בהם כדי לשכנע גם אותי. תכתובת זו מהווה ראשית הודיה אשר נוטה לסבך את המערער כמי שהשתתף במעשי האלימות בחופים 1 לאחר שקשר קשר עם חבריו ליטול בהם חלק. ראיה מסבכת זו נוגעת לליבת המחלוקת והיא באה ממקור עצמאי - המערער עצמו. ראיה זו מהווה על כן סיוע לעדותו של עד המדינה בכל הקשור לאירוע התקיפה בחופים 1.

אירוע חופים 2

59. לאחר עיון בתכתובות הווטסאפ של חברי לה פמיליה בהן לקח המערער חלק פעיל, הגם שלא דומיננטי, נחה דעתי כי אלו מסבכות אותו בנקודת המחלוקת הנוגעת לתכנון תקיפתם של אוהדי מכבי חיפה. מההודעות

שנשלחו בקבוצת הוואטסאפ של 'הקומץ' ביום 2.7.2015, עולה כי חברי הארגון מתארגנים לקראת אירוע בעל גוון אלים. כך, למשל, כותב מתן שמעון:

"חברים פתחנו עונה... מחר כולם בחופים בשעה 12 מתייצבים... לשתות על החוף... עכשיו תקשיבו [...] מחר מתכוונים לבוא הרבה. מי שבא אנחנו רואים עין סבבה שבוע שעבר באו 10 מי שלא יבוא ואין ל[ו] משהו מיוחד זה בעיה!!!! החולצות אצלי... החולצות יחולקו על ידי אסי ואנ[י] תמורת 50 מחר. רק למי שמגיע והמבין יבין. הולכים לבנות השנה משהו רציני... אז שיהיה לכולם סופש [מ]הנה מחר 12 בשביל בית"ר ואחרי זה החברים בפולג נתניה!!!! [...] יאלה בית"ר!!! על הזין כולם... להיות פסיכופטים" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו ת/3, עמ' 63-70).

אינדיקציות נוספות המרמזות על אופיו האלים של האירוע המתוכנן, ניתן למצוא גם בהודעתו של אסי בסנו "מחר ב-12 כולם בים ביחד משפחה אחת כוח אחד אוכלים ביחד שותים ביחד נלחמים ביחד!!! אנחנו הכבוד של בית"ר" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 79); בהודעתו של יואב נחשון "לא לבוא עם כפכפים מניסיון מר של שבוע שעבר" (ראו שם, עמ' 78); ובהודעתו של עד המדינה מבוקר יום האירוע "מי שבא עם כפכפים דמו בראשו" (ראו שם, עמ' 108).

60. בשים לב להקשרן של ההודעות הנ"ל ולמועד כתיבתן, מצא בית משפט קמא - ובצדק - נתון מפליל של ממש וסיוע מובהק לעדותו של עד המדינה, בתגובתו של המערער לדברים שנכתבו על ידי חברו לארגון, יואב נחשון, שלא להגיע לאירוע עם כפכפים לנוכח הניסיון המר של שבוע שעבר. על דברים אלו, השיב המערער בגפו, בחלוף 2 דקות, "צודק" (ראו שם, עמ' 78-79). והרי, מה לו למערער להסכים עם יואב נחשון שלא להגיע לחוף פולג עם כפכפים, אם כל שבכוונתו לעשות, כטענתו, הוא לבלות עם חבריו במשחק כדורגל החופים?

61. הודעה מפלילה נוספת, כתב המערער בבוקר יום האירוע (ה-3.7.2015), וזאת לא לפני שבירר עם ראשיתו האם מישהו מחברי 'הקומץ' מתכנן להגיע לאירוע ברכב מכיוון ירושלים או מודיעין - היא עיר מגוריו של המערער (ראו שם, עמ' 93). המערער שאל בקבוצה "מתי חיפה המשחק שלהם?" ובתגובה לתשובות השונות של חבריו, כתב "תבדקו בטוח כי [א]ם לפנינו צריך לרדת ישר..." (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 118-120). בית משפט קמא ראה בתכתובת זו ראייה המפריכה את גרסתו המיתממת של המערער, לפיה הגיע למקום ללא ידיעה מוקדמת אודות התכנית העבריינית של חבריו לארגון; ומשכך, ראייה זו קשרה את המערער בקשר הדוק לתכנון תקיפתם של אוהדי מכבי חיפה. גם קביעה זו של בית משפט קמא מקובלת עלי לחלוטין. מהתכתובת הנ"ל עולה, באופן שאינו משתמע לשתי פנים, כי המערער חפץ לתאם בין מועד הגעתו למקום לבין מועד המשחק של מכבי חיפה. רצון כאמור איננו מתיישב עם גרסת המערער לפיה לא היה לו שום חלק בקשירת הקשר בנוגע לאירוע חופים 2.

62. המערער התייחס במסגרת עדותו להתנהלותו בקבוצת הוואטסאפ וניסה להסבירה באופן הבא "בכל קבוצה, לפני משחק תמיד תראה את הדיבור, היום הורגים אותם, היום מזיינים אותם, היום נבוא מפה [...] הייתי רואה את ה-10, 15 [הודעות] אחרונות, רואה מה הם רושמים, זורק פה מילה, פה משתתף, אני יודע שלא יצא מזה שום דבר, אני יודע שהכל דיבורים" (ראו פרוטוקול מיום 8.5.2017, החל מעמ' 749, שורה 29 ועד לעמ' 750, שורה 4). בהסבר זה, כמו בהסברים נוספים של המערער, אין די. הודעותיו של המערער לא נכתבו בחלל ריק, אלא כחלק משיח נמשך של חברי 'הקומץ' במסגרתו תוכנן אירוע חופים 2. המערער כתב חלק מהודעות אלה במענה ישיר לאמרות מפלילות שנכתבו על ידי חבריו לקבוצה; וכמה מההודעות נכתבו על ידו מיוזמתו שלו. הודעות אלה אינן שייכות ל"עידן התמימות": הן מלמדות

על מעורבות המערער בתכנון האירוע; ובהיותן ראייה עצמאית אשר מסבכת את המערער בקשירת הקשר לתקיפת אוהדי מכבי חיפה באירוע חופים 2, הן מהוות סיוע לעדותו של עד המדינה.

ב. שקרי המערער במשטרה

63. מושכלות ראשונים הם כי ניתן לראות בשקריו של נאשם ראייה עצמאית המהווה סיוע לראיות התביעה, מקום שבו מדובר בשקרים מהותיים; ברורים וחד משמעיים; המכוונים לסיכול החקירה ולהטעיית בית המשפט; אשר הוכחו כשקריים באמצעות ראייה פוזיטיבית ועצמאית; ואשר קשורים לעבירה עליה נסב המשפט (ראו ע"פ 814/81 אל שבאב נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(2) 826, 833 (1982); ע"פ 557/06 עלאק נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (2007) (להלן: עניין עלאק); ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (3.9.2009) (להלן: ע"פ 1645/08); וע"פ 3731/12 סוילם נ' מדינת ישראל, פסקה 75 (11.11.2014) (להלן: עניין סוילם)). עת עסקין בשקר מהותי של נאשם, יש לו, לשקר - מלבד היותו ראייה המשמיטה את הבסיס מתחת לטענת ההגנה של הנאשם - תפקיד עצמאי כראיה נסיבתית מפלילה אשר מצביעה על תחושת אשם שיש לנאשם ועל ניסיונו להרחיק את עצמו ממעשה העבירה (ראו ע"פ 3625/91 אור נ' מדינת ישראל, פסקה 78 (9.6.1993); ע"פ 517/86 ברוקס נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 441, 452 (1989); וע"פ 1645/08, פסקה 22). בצד זאת, בית המשפט נדרש לנקוט משנה זהירות במתן משקל ראייתי מתאים לשקרי הנאשם, שכן יכול "הנאשם יעלה טענה כוזבת לאו דווקא בשל כך שהוא ביצע את העבירה המיוחסת לו, אלא בשל טעמים אחרים, יהיו אלה טעמים הכרוכים בביצועה של עבירה אחרת או טעמים אישיים, אשר אינה דבקה בהם תווית עבריינית" (ראו ע"פ 543/79 נגר נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(1) 113, 142-143 (1980); ע"פ 846/10 בדוי נ' מדינת ישראל, פסקה 105 (14.7.2014); עניין עלאק, פסקה 28; וע"פ 1645/08, פסקה 22).

לנוכח האמור, סבורני כי שקרי המערער בחקירותיו במשטרה אף הם מהווים סיוע לעדותו של עד המדינה; ואסביר.

אירוע חופים 1

64. בית משפט קמא בחן את פרטי גרסתו של המערער, אשר החלה בהכחשה גורפת של עצם נוכחותו במקום ושל השתתפותו בתקיפה, והתפתחה לכדי הודאה בנוכחותו במקום וצפייה באירוע התקיפה. בגרסה זו מצא בית המשפט שקרים פוזיטיביים שנועדו להרחיק את המערער מהעבירות בהן הואשם וקבע כי שקרים אלה מהווים סיוע לעדותו של עד המדינה. גם קביעה זו של בית משפט קמא מקובלת עלי לחלוטין.

גרסתו הראשונה של המערער כללה, כאמור, הכחשות של נוכחותו בפאב הרשלה ובזירת ביצוע עבירת התקיפה ולהשתתפותו בה. כך, כאשר נשאל במסגרת חקירתו הראשונה במשטרה, האם נכח ביום 26.5.2015 - הוא יום התקיפה בחופים 1 - בפאב הרשלה, נעו תשובותיו של המערער בין "הייתי שם פעם אחת" (ראו ת/א, עמ' 8, שורות 16-25), לבין "לא זוכר" (ראו שם, עמ' 31, שורות 12-37; ועמ' 32, שורות 1-5) ולבין "יכול להיות שהייתי אצל יוסי [בעליו של פאב הרשלה - א.ש.]. בחופים בטוח לא הייתי" (ראו שם, עמ' 45, שורות 1-8). בהמשך החקירה, כאשר נשאל אודות התקיפה עצמה השיב המערער כי "לא הייתי במכות" (ראו שם, עמ' 8, שורות 29-38) והדגיש כי אין בידו פרטים אודות אירוע התקיפה "אני לא הייתי שם, ולא תקפתי ולא הרבצתי [...] לא יודע מתי השוטרים הגיעו, אני לא הייתי אני לא יכול להגיד לך אם ברחו" (ראו שם, עמ' 45, שורות 1-26; ועמ' 46, שורות 1-5).

עמוד 20

בחקירתו השנייה במשטרה, המשיך המערער לטעון כי לא השתתף בתקיפה וכי הוא לא זוכר אם נכח במקום האירוע (ראו ת/11א, עמ' 40, שורות 3-24; עמ' 49, שורות 33-37; ועמ' 50, שורה 1) והוסיף זו הפעם כי שמע אודות השתלשלות אירוע התקיפה "[עד המדינה] לפי מה שהבנתי ברח להם תחתונים שם... [עד המדינה] עשה את המכות, [עד המדינה] רב עם כולם מה אתה חושב שאני לא יודע..". (ראו שם, עמ' 20, שורות 33-35); וכן "מה שאני שמעתי בחופים הוא [שעד המדינה] הביא לשוטר בוקס לפניו וברח משם מהחופים.. והוא זה שגם שמעתי שגנב את השק של החולצות והתגאה בזה אחר כך בכל מקום" (ראו שם, עמ' 68, שורות 7-10).

בחקירתו הרביעית במשטרה, הדגיש המערער כי אמנם היה "מאה פעם" בכדורגל חופים, אולם לא היה צד לאירוע התקיפה המדובר ופירט את אשר ראה במקום: "היה בלגאן ראיתי מהיציע למטה רץ בנאדם עוד כמה על אוהד חיפה, התחילו לריב איתו מכות וגנבו לו את השק עם החולצות, באה משטרה ורדפה אחריהם ולא תפסה אותם [...]" [עד המדינה] הוריד את המכנסיים בפני השוטר וברח להם והתחבא להם בין החולות ועשה להם קוקו והמאבטחים רדפו אחריו" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו ת/14א, החל מעמ' 32, שורה 26 ועד לעמ' 35, שורה 11). על דברים אחרונים אלו חזר המערער בתמצית במהלך העימות שנערך בינו לבין עד המדינה, תוך שהוא ממשיך לעמוד על חפותו (ראו שם, החל מעמ' 75, שורה 18 ועד לעמ' 76, שורה 31).

במעמד המענה לכתב האישום, מסרה ההגנה כי המערער אכן הגיע לפאב ההרשלה ביום האירוע אך זאת למטרת בילוי וצפייה בכדורגל גרידא. עוד נמסר כי בשעת מעשה התקיפה ישב המערער ביציע, משם ראה את התקיפה מבלי להשתתף בה וכי "[המערער] גם ראה את עד המדינה תוקף" (ראו פרוטוקול מיום 30.1.2017, עמ' 32, שורות 22-24).

על גרסה זו חזר המערער לפני בית משפט קמא באלו המילים, תוך שהוא משנה גם אותה במספר נקודות קריטיות:

"בחופים 1 לא הייתי בקבוצה [קבוצת הווסטסאפ - א.ש.] לא בשומרי המסורת שתכננו, כביכול, את חופים ולא בקומץ שקיבלו את ההודעה, קיבלתי הודעה בטלפון שנפגשים, לא זוכר ממי, להגיע להרשלה, הולכים ביום שישי לסבבה כולם לשבת לשתות וזה [...] הגעתי קצת אחרי כולם שהם היו בפאב וירדו לכיוון החוף, החניתי את האוטו בחניה, ממש מתחת לאצטדיון, ראיתי את כולם עומדים בכניסה לאצטדיון, אמרתי להם מה קורה? מה נשמע? אמרו לי מה באת עם כפכפים? כי לא הבנתי מה פשר העניין, נכנסנו לבפנים, נכנסנו לתוך היציע של בית"ר, ישבנו, התחיל המשחק שמה, פתאום כמה ו[עד המדינה] אמרו, בואו הולכים ליציע של חיפה, עכשיו, היציע של הכדורגל חופים אין בו הפרדות, אתה יכול לעבור מיציע ליציע זה כמו חדר מרובע, אז אמרתי להם, תלכו, אני לא, אין לי מה לעשות שם כאילו [...] ישבתי ביציע, הם הלכו לכיוון היציע של מכבי חיפה, ראיתי אותם מדברים שמה, אחרי כמה שניות פתאום הם נעלמו מהזווית של העין, הם פשוט יצאו, כנראה, מהיציע שמה ואחרי איזה, לא זוכר בדיוק כמה זמן, פתאום אנשים רצו לכיוון הגדר, שרצו צעקו, מכות, מכות עם חיפה, אז יצאתי החוצה וכאילו היציע הוא מתוחם בגדר הפרדה של המשטרה, אתה יודע [ש] עמדתי כזה עם עוד כמה אנשים כזה על הגדר וכבר זה היה אחרי המכות ש[עד המדינה] כביכול כבר התחיל לברוח מהשוטרים, רדף אחריו מאבטח ו-2 שוטרים, נראה לי, משהו כזה, התחילו לרוץ עליו, הוא התחיל להתפשט [...] אחרי שזה נגמר וכל הבלגן הזה [...] אמרו שעולים להרשלה כולם, אמרתי, סבבה, עליתי לאוטו ונסעתי להרשלה, ירדתי זה הפאב של יוסי, ירדתי לפאב" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו פרוטוקול מיום 8.5.2017, החל מעמ' 740 שורה 19 ועד לעמ' 742 שורה 16).

משנתן המערער את עדותו זו, נחקר במסגרת חקירתו הנגדית על הסתירות שנמצאו בין עדותו הכבושה לבין חקירותיו במשטרה. המערער מצדו טען כי נמנע מלפרט אודות השתלשלות האירוע כהווייתו מתוך הפחד להפליא אחרים (ראו שם, עמ' 763, שורות 22-28). בנוסף לכך, כאשר עומת המערער עם אי-ההתאמה שנמצאה בין תשובתו לכתב האישום, לפיו ראה את עד המדינה תוקף את האוהדים, לבין עדותו בבית המשפט, לפיה ראה את עד המדינה בורח מהשוטרים בתום אירוע התקיפה - מסר בתגובה, כי ראה רק את סופו של אירוע התקיפה, עת ששרר "בלגן" במקום ועת שעד המדינה ברח מהשוטרים (ראו פרוטוקול מיום 16.5.2017, החל מעמ' 884, שורה 22 ועד לעמ' 886, שורה 22). זאת ועוד: כאשר עומת המערער עם הפער בין גרסת "שלושת השלבים" שהלה מסר אודות השתלשלות האירועים (הגעה לפאב ההרשל"ה; ישיבה ביצוע של אוהדי בית"ר; ולסיום, אירוע התקיפה) לבין גרסת "שני השלבים" שנמסרה בעניין זה על ידי עד המדינה ונתמכה על ידי העדים השותפים, יחיאל גיאת ואופק כהן (הגעה לפאב ההרשל"ה ואירוע התקיפה), הלין המערער על אמינות דבריו של עד המדינה (ראו שם, עמ' 890 שורות 6-7 ושורות 17-24; ועמ' 893, שורות 15-32).

65. בנסיבות אלה, נחה דעתי כי שקריו השונים של המערער, אשר נותרו ללא הסבר המניח את הדעת, עולים בהצטברותם כדי סיוע ממשי לעדותו של עד המדינה. כמתואר לעיל, שקריו של המערער רבים ומגוונים הם: בראשית הדרך, נוגעים הם לעצם נוכחותו במקום ביצוע העבירות ביום האירוע (הכחשה שהתפתחה כדי הודאה); בהמשך הדרך, נוגעים הם למעשיה של חבורת התוקפים לאחר עזיבתה את הפאב ועובר לתקיפה עצמה (תקיפה מיידית להבדיל מצפייה במשחק ועזיבת היציג לצורך התקיפה); ובסיומה, נוגעים הם לאירוע התקיפה גופו (צפייה באירוע התקיפה ובמעלליו של עד המדינה מול צפייה בעד המדינה בורח מהשוטרים בסיומו של אירוע התקיפה, שכביכול לא נצפה). ברי הוא, כי המערער נתפס בשקרים מהותיים אשר מצביעים על תחושת האשם שלו ועל רצונו להרחיק את עצמו מהאירוע הפלילי בו נטל חלק. ההסבר שנתן המערער לשקרים אלה, שלפיו הוא חשש מפני הפללת חבריו לארגון, איננו אמין כלל. לפחות חלק מגרסאותיו השקריות של המערער נמסרו על ידו כאשר הוא ידע, או העריך ברמת הסתברות גבוהה, כי נגד חבריו נאספו ראיות מפלילות במידה מספקת ואילו הוא עצמו הולך ומסתבך. בנסיבות אלו, טבעי הוא לצפות מאדם חף מפשע שניח את גרסת האמת שלו על שולחנם של חוקריו או לפחות ימסור אותה, על כל פרטיה המהותיים, בעדותו בבית המשפט. דא עקא, דבר זה לא נעשה. במקום לעשותו, בחר המערער, באופן עקבי, להרחיק את עצמו מהאירוע כולו ומביצוע העבירות המיוחסות לו, כאשר הוא מוסר דברי שקר בעניינים מהותיים אשר נוגעים למעורבותו בקשירת הקשר ובאירוע התקיפה. שקרים כאמור הוכחו באמצעות עדותו הכבושה וכן באמצעות ראיות חיצוניות, ועל כן הם מגיעים כדי סיוע הדרוש להרשעת המערער על פי עדותו של עד המדינה (אף שאינם יכולים לשמש, וממילא לא שימשו, בסיס עצמאי להרשעתו בעבירות שיוחסו לו).

חופים 2

66. בדומה לאירוע חופים 1, גם ביחס לאירוע חופים 2 מצא בית משפט קמא ראיית סיוע לעדותו של עד המדינה בניסיונותיו של המערער להרחיק את עצמו מהאירוע ומאי-יכולתו לספק הסברים לעדותו הכבושה שיהא בהם כדי להניח את הדעת. גם בעניין זה דעתי כדעתו של בית משפט קמא.

כאשר נשאל המערער האם נכח בפאב ההרשל"ה ביום האירוע, השיב הלה כי הוא "לא זוכר אם [היה] בפאב" (ראו ת/10א, עמ' 70, שורות 14-20). בדומה לכך, כאשר נשאל המערער האם נכח באירוע התקיפה והאם לקח בו חלק, השיב כי "אני לא הייתי שם אחי" ו"לא השתתפתי במכות" (ראו שם, החל מעמ' 70, שורה 21 ועד לעמ' 72, שורה 5; וגם ת/14א, עמ' 44, שורות 14-27). רק בשלב המענה לכתב האישום הודה המערער לראשונה כי הגיע ביום

האירוע לפאב, אך זאת, לטענתו, רק לאחר שאירוע התקיפה בא על סימומו ותוך שהוא שומר על טענתו כי לא השתתף באותו אירוע ואף לא ראה את מעשה התקיפה (ראו פרוטוקול מיום 30.1.2017, עמ' 32, שורות 26-27). וכך תיאר המערער את היום המדובר בעדותו:

"[...] כשהגעתי למקום כבר להרשלה כבר אף אחד לא היה שם, שאלתי את יוסי איפה כולם? אמר לי, עכשיו הם יצאו לכיוון הים כאילו לכיוון המגרש למטה, עליתי לאוטו, ירדתי לכיוון המגרש, עברתי את המחסום של החניה של החופים, ראיתי התקהלות כאילו בחוף של יס"מ ושל הקבוצה של הרבה אנשים גם שהם מוכרים מאצלנו [...] ובדקו להם תעודות זהות משהו כזה [...] עשיתי פרסה, חזרתי חזרה לכיוון ההרשלה, ירדתי ליוסי, אמרתי לו, נראה לי עצרו שם מישהו, ישבתי שמה, הזמנתי עוד הפעם נרגילה, ישבתי איתו כבר, לא יודע מה הלך שם, מה קרה באותה תקופה בחופים, כאילו, לא הייתי פיזית בחופים שאני יודע עם מי הם רבו ומה הם עשו ואת כל מה שמספרים בכתב אישום [...] אחרי זמן מה [...] יצאתי מכיוון ההרשלה, עליתי לאוטו, באתי לצאת לכיוון מודיעין, בכיכר למעלה יש מרכז, יש שם מקדונלדס וקיוסק, ראיתי שם את כולם עומדים, עצרתי את האוטו, באו אלי כולם, מה איפה היית? הפסדת צחוקים זה, אמרתי להם סבבה" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו פרוטוקול מיום 8.5.2019, החל מעמ' 742 שורה 14 ועד לעמ' 743 שורה 8).

67. גרסאותיו הראשונות של המערער במשטרה בנוגע לנוכחותו בפאב ההרשלה הוכחו כשקריות, בין היתר, על ידי תכתובות הווטסאפ שהצביעו על כך שהמערער ידע גם ידע על כוונת התקיפה שהתגבשה עובר להגעת חברי הארגון לפאב וכי ההגעה למתחם חופים הייתה במטרה לתקוף בשנית את אוהדי מכבי חיפה. אם לא די בכך, הודה המערער במסגרת חקירתו הנגדית כי היה ער לתכנון המוקדם של אירוע חופים 2 בווטסאפ, תוך שהוא עומד על כך שלא היה בכוונתו ליטול חלק באותו אירוע - לדבריו ב"חופים 2 [...] יכול להיות שהיה גם דיבור בווטסאפ שהולכים לשחזר משהו של שבוע שעבר והחלטתי לא להגיע כאילו לשחזור הזה [...] אני לא חייב לבוא ולריב מכות, אף אחד לא יכול להכריח אותי להרים מכות, אני בא בשביל החברים, בשביל החוויה" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו פרוטוקול מיום 8.5.2017, החל מעמ' 748, שורה 25 ועד לעמ' 749, שורה 5). המערער הבהיר כי ידע "שהולכת להיות תקיפה" ולכן הוא הגיע לפאב "מאוחר בכוונה" רק במטרה לשבת שם (ראו פרוטוקול מיום 8.5.2017, עמ' 911, שורות 1-26; וראו גם פרוטוקול מיום 16.5.2017, עמ' 914, שורות 7-9; והחל מעמ' 928, שורה 32 ועד לעמ' 929, שורה 4). בנסיבות אלה, שוכנעתי כי גרסתו המיתממת של המערער לפיה הגיע לפאב רק לאחר שעזבו חברי הארגון את המקום וכי עם הגעתו כאמור נמנע מלהשתתף בתקיפה עצמה, אין לה ולו אחיזה קלושה בחומר הראיות. אדרבא: גרסה זו מתגלה כשקרית שאין בכוחה לעמוד במבחן המציאות. שקרי המערער בגרסתו זו עולים כדי סיוע לעדותו של עד המדינה, שכן אלו הם שקרים שהופרכו בעליל והם נאמרו מתוך תודעת האשמה במטרה להרחיק את המערער מהאירוע.

ג. מחקרי תקשורת

68. הואיל והמערער הודה בעדותו כי נכח בחוף פולג במועד הרלבנטי לאירועי חופים, נמנע בית משפט קמא מלהידרש לראיית האיכון הממקמת את המערער בזירת האירוע במועד הרלבנטי לאירוע חופים 1 כראיית סיוע עצמאית, בהטעימו כי "ממילא ניתן לראות בשקריו של הנאשם כמקיימים את דרישת הסיוע, ובאופן דומה, גם את ההתכתבויות בקבוצות הווטסאפ" (ראו עמ' 62 להכרעת הדין). משכך הוא הדבר, מתייתרת למעשה טענת המערער כי ראיית האיכון אינה מהווה ראיית סיוע משום שאיננה מסבכת אותו ביריעת המחלוקת הנוגעת לשאלה האם הלה השתתף בתקיפות או לאו. ואולם, אוסיף למעלה מן הצורך, כי גם אם לא היה מקום לראות בנוכחות המערער בזירת ביצוע העבירה, כשלעצמה, משום סיוע מספיק לעדות עד המדינה, ברי הוא כי התווספות לראיות האחרות שבתיק מחזקת את

התשתית הראייתית הכוללת שעל בסיסה הוא הורשע.

ראיות חיזוק: אמרותיהם של העדים השותפים

69. בית משפט קמא מצא באמרותיהם של העדים השותפים, אופק כהן ויחיאל גיאת, אשר הוגשו לפי סעיף 10א לפקודת הראיות, ראיות חיזוק התומכות בגרסתו של עד המדינה. על קביעה זו, כזכור, משיג המערער בטענה כי אין באמרות אלה כדי לחזק את גרסתו של עד המדינה היות והן אינן מסבכות אותו בנקודת המחלוקת. טענה זו טעות ביסודה והסיבה לכך היא פשוטה. ראשית, בכל הקשור לאירועי חופים, מדובר בחיזוקים שבאים למעלה מן הצורך, שכן די בעדותו של עד המדינה, אותה מצא בית משפט קמא אמינה מעבר לספק סביר, ובראיות הסיוע אשר תומכות בעדות זו כדי להרשיע את המערער בעבירות המיוחסות לו. מדובר אפוא בחיזוק במונח המהותי אשר משתלב בניתוח הראיות שנעשה על ידי בית משפט קמא, ולא במילוי דרישה פורמלית של "חיזוק" לפי סעיף 54א(א) לפקודת הראיות. שנית, ראיית חיזוק, בהגדרתה, הינה תוספת ראייתית "מאמתת" ולא תוספת ראייתית "מסבכת" (ראו פסיקה הנוגעת לתוספת ראייתית מסוג "דבר לחיזוק": כדוגמת ע"פ 4428/13 שיטרית נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (30.4.2014) (להלן: עניין שיטרית)). משכך, משסיווג בית משפט קמא את אמרותיהם של העדים השותפים כראיות חיזוק, להבדיל מראיות סיוע, ברי הוא, כי ראיות אלו אינן נדרשות לסבך את המערער בעבירות המיוחסות לו אלא די בכך שתגברנה את אמינות עדותו של עד המדינה על ידי אימות פרט רלבנטי לעבירה בעדותו (ראו שם; וע"פ 691/92 אהרון נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 675, 680 (1996)). בהקשר זה, למותר לציין כי בהחלט ניתן להשתמש באמרת עד שותף המתקבלת לפי סעיף 10א לפקודת הראיות כראיית חיזוק לעדות עד מדינה (השוו ע"פ 242/85 חזן נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(1) 512, 518 (1987); וע"פ 804/95 גרינברג נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(4) 200, 207 (1995)). לאור כללים אלו, ברי הוא כי האמרות שבהן עסקינן אכן מחזקות את אמינותו של עד המדינה ובתוך כך את גרסתו בשלמותה. בתור שכאלה, הן מספקות תמיכה במסקנתו של בית משפט קמא כי עדותו של עד המדינה הינה אמינה מעבר לספק סביר.

70. בהתייחס לאירוע חופים 1, ניתן לראות כי אמרותיהם של העדים השותפים תואמות את גרסת עד המדינה בשתי נקודות מרכזיות הרלבנטיות לעבירות המיוחסות למערער תחת אישום זה: האחת, היות האירוע פרי תכנון מוקדם; והשנייה, אופיו האלים של האירוע וההשתתפות הקולקטיבית של חברי לה פמיליה בו. במסגרת חקירתו במשטרה תיאר אופק כהן את הסיבה שבגינה הגיע למתחם הכדורגל באירוע חופים 1 ואת האופן שבו התפתח האירוע מרגע הגעתה של חבורת התוקפים למקום "הגענו לפאב בפולג פאב ההרשלה" [...] ומשם יצאנו לחוף פולג. המטרה הייתה לבוא לאוהדי חיפה ולקחת להם ציוד בכח, הגענו למקום ראינו את אוהדי חיפה הם היו איזה עשרים שלושים הם עמדו בכניסה ליציע שלהם בכדורגל חופים ואז ראינו את הציוד שלהם ולקחנו להם אותו בכח הם התנגדו היה מכות רבנו איתם ולקחנו להם את זה" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו ת/129, שורות 166-170). בדומה לכך, גם אמרתו של יחיאל גיאת מלמדת כיצד תכננו חברי הארגון להיפגש בפאב ההרשלה וכיצד התפתח האירוע האלים "אני חושב שווטסאפ בקבוצה היינו קובעים להיפגש בהרשלה בר [...] ואז יצאנו לכיוון החופים ושם ראינו רכב של חיפה ועוד כמה אוהדים עם ציוד ואז ניסו לחטוף להם את הציוד אבל לא הצלחנו ולקחו להם כמה חולצות ואז ישר הגיעה משטרה והתפזרנו בגדול להרשלה" (ראו ת/136, שורות 1640-1643). אף שהעדים השותפים לא ציינו במפורש את שמו של המערער כמי שהשתתף באירוע (ראו ת/129, שורות 178-179; ראו ת/136, שורות 1643-1644), כאשר נשאל אופק כהן האם "כולם השתתפו בתקיפה של אוהדי מכבי חיפה?" השיב בחיוב (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו ת/129, שורות 180-181). יוער כי כאשר עומת המערער עם הדברים שמסר אופק כהן בחקירתו, הודה המערער כי פגש באופק במקום האירוע אך הדגיש כי לא נטל חלק בהיתקלות האלימה (ראו ת/14א, החל מעמ' 35, שורה 23 ועד לעמ' 36, שורה 13).

71. תיאוריהם של העדים השותפים את אשר אירע בחופים 2, תומכים אף הם את התיאור הראייתי שסיפק עד המדינה. כך סיפרו השניים כיצד חבורת התוקפים נפגשה בפאב; כיצד ניסתה לפגוע ברכב של אוהד קבוצת מכבי חיפה באמצעות מקלות ואבנים; וכיצד נמלט אחד מבין האוהדים ברכבו תוך ששמשו מתנפצת כתוצאה מיידוי אבן לעברה (ראו ת/129, שורות 184-197; ות/136, שורות 1650-1669).

72. הנה כי כן, אמרותיהם של העדים השותפים מאמתים את אותם החלקים בעדותו של עד המדינה הנוגעים לפרט רלבנטי בעבירות הקשר והאלימות. מאמרות אלו, כמו גם מעדותו של עד המדינה, עולה כי חברי הארגון נפגשו בפאב ההרשל"ה עובר לאירוע, כי הגעתם למתחם לא הייתה תמימה, כטענת המערער, אלא במטרה ליצור עימות אלים עם אוהדי מכבי חיפה, וכי לאחר הגעתם למקום התפתח בו אירוע אלים. נקודות השקה אלה בין אמרותיהם של העדים השותפים לבין עדותו של עד המדינה, אף הן מגבירות את האמון בעדותו כולה.

תמלול האזנת סתר

73. בית משפט קמא למד על מידת האוטנטיות של גרסת עד המדינה בהקשר להפללתו של המערער באירועי חופים גם משיחה שנקלטה בהאזנת סתר לעד המדינה ביום 3.7.2015, עובר לתקופת הפעלתו על ידי המשטרה. ראיה זו, כפי שקבע בצדק בית משפט קמא, אינה יכולה לשמשנו כסיוע לעדותו של עד המדינה מאחר שהיא באה מפיו של העד עצמו ועל כן איננה בגדר ראיה עצמאית. ואולם, לדידי, יש בכוחה של ראיה זו כדי להוסיף על הקיים, ולו במעט. בשיחה הנ"ל, שכאמור הוקלטה שעות ספורות לאחר אירוע חופים 2, נשמע עד המדינה מחמיא למערער על השתתפותו באירועי חופים, כדלקמן:

"עד המדינה: אליעד, אליעד נהיה בסדר גם.

דובר: מה אתה מדבר? הוא היה?

עד המדינה: כן, התחיל לבוא איתנו, קבוע בא איתנו, פעמיים ברצף, מה?! לא, לא, הוא בסדר, נראה לי העונה הוא משלנו אחי" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו ת/6א, שיחה 101).

במסגרת דיון ההוכחות, כאשר נשאל עד המדינה אודות הקלטה זו הסביר כי החמיא למערער על כך שנכח ברציפות בשני אירועים של הארגון - מה שלטענתו לא היה מובן מאליו (ראו פרוטוקול מיום 21.2.2017, החל מעמ' 222, שורה 25 ועד לעמ' 223, שורה 2). ברי הוא, כי הקלטה זו - שהינה בגדר ראיה אשר באה למעלה מן הצורך - מלמדת על עקביות גרסתו של עד המדינה עובר להפעלתו ואחריה.

סיכום ביניים - אירועי חופים

74. הפועל היוצא מכל אלה הוא שהראיות אשר נפרסו לפני בית משפט קמא מגבשות תשתית ראייתית מוצקה המוכיחה מעבר לספק סביר כי המערער ביצע את העבירות המיוחסות לו בגין אירועי חופים. כאשר ניצב בית משפט קמא לפני קושי ראייתי, זיכה את המערער מעבירת השוד באירוע חופים 1 והרשיעו תחתיה בעבירת התקיפה. בנסיבות אלו, הנני סבור כי הרשעתו של המערער מבוססת כהלכה וכי אשמתו בביצוע העבירות המיוחסות לו בקשר לאירועי

75. הרשעתו של המערער באישום זה נשענת על שני אדנים ראייתיים מרכזיים: האחד, אמרתו של העד השותף, אופק כהן, אשר התקבלה לפי סעיף 10א לפקודת הראיות ונתמכה על ידי ראיות נוספות לחיזוקה, והשני, שקרי המערער במשטרה ועדותו הכבושה. המערער משיג על הרשעתו זו בטענה כי אשמתו בעבירת הקשר, ובפרט בעבירות האלימות, לא הוכחה הואיל וזו נסמכת על עצם נוכחותו בזירת האירוע ועל חברותו בארגון לה פמיליה.

76. בפתח דבריי, אשוב ואזכיר את כלל אי-ההתערבות שלפיו ערכאת הערעור תמנע בדרך כלל מלהתערב בקביעות עובדתיות ובממצאי מהימנות של הערכאה הדיונית (ראו, למשל, ע"פ 4655/12, פסקה 25). בענייננו אנו לא שוכנעתי כי המערער הצביע על קיומו של חריג המצדיק סטייה מהכלל האמור.

77. גם לאחר בחינת מארג הראיות הרלבנטיות לגופו, נשארתי באותה דעה. סבורני כי ראיות אלו מוליכות אל מסקנה אחת ויחידה בדבר מעורבות המערער במעשים הפליליים המיוחסים לו על ידי המשיבה. משאמרתי כן, אבאר ואנמק את דבריי תוך התייחסות לאדנים הראייתיים אשר עומדים ביסוד הרשעתו של המערער ולטענות שהועלו בערעור.

אדן ראייתי ראשון: אמרת עד שותף לפי סעיף 10א לפקודת הראיות

78. אפתח באמרת העד השותף, אופק כהן, אשר התקבלה על ידי בית משפט קמא מכוחו של סעיף 10א לפקודת הראיות, לאחר שהלה הוכרז כעד עוין. בית משפט קמא ייחס לאמרה זו משקל רב, ובדין עשה כן.

79. בידוע הוא, כי סעיף 10א לפקודת הראיות יצר חריג רב-חשיבות לכלל הפוסל עדות מפי שמיעה. הוראת חוק זו מכשירה אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לכותלי בית המשפט כראיה לאמיתות תוכנה, בהתקיים שלושת אלה: מתן האמרה הוכח במשפט; נותן האמרה הוא עד במשפט וניתנה לצדדים הזדמנות לחוקרו; עדותו של נותן האמרה שונה בפרט מהותי מהאמרה, או שהעד מכחיש את תוכן האמרה, או טוען כי אינו זוכר את תוכנה (ראו סעיף 10א(א) לפקודה; ע"פ 3217/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (31.7.2016); ועניין שיטרי, פסקה 32). לאחר שנמצא כי האמרה הינה קבילה - ובמקרה דנן אין מחלוקת בעניין הקבילות - רשאי בית המשפט לסמוך את ממצאיו על אמרת החוץ של העד ואף להעדיפה על פני עדותו, מטעמים שירשמו "והכל אם ראה לעשות כן לנוכח נסיבות הענין, לרבות נסיבות מתן האמרה, הראיות שהובאו במשפט, התנהגות העד במשפט ואותות האמת שנתגלו במהלך המשפט" (ראו סעיף 10א(ג) לפקודה; וגם ע"פ 4872/13 נחמני נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (26.10.2014) (להלן: ע"פ 4872/13); וע"פ 4763/11 יעקובי נ' מדינת ישראל, פסקאות 42-43 (20.5.2014)).

80. על רקע דברים אלה נפנה למקרה שלפנינו. אופק כהן סיפק במסגרת חקירותיו במשטרה תיאור עובדתי של אירוע רידינג אשר עולה בקנה אחד עם יתר הראיות שהרכיבו את התשתית העובדתית נושא כתב האישום. אופק כהן גם תיאר את חלקו של המערער בתקיפה עצמה. וכך תיאר אופק כהן את אשר אירע ברידינג במועד הרלבנטי בחקירתו

"הגענו למימדיון משם הלכנו לרידינג ידענו שיש שם הסעות של הפועל תל אביב למשחק בירושלים ואז ראינו את אוהדי הפועל תל אביב הם היו הרבה איזה שלוש או חמישים הם חיכו לאוטובוס ואז רצנו אחריהם היינו איזה עשרים שלוש. המטרה הייתה להרביץ להם והם בורחים ואחד לא מצליח לברוח ואז תפסו אותו ועומר יעקב. כולם רצו אחריו אולי עוד כמה הרביצו אבל יעקב ועומר תפסו אותו ונתנו בו מכות עם הצינוריות [...] ואז אנחנו עוזבים את המקום חזרה למימדיון להסעה שלנו למשחק" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו ת/129, שורות 198-204).

ודוק: כאשר נשאל אופק, בהמשך ישיר לדבריו אלו, מי השתתף באירוע זה השיב כי: "מי שאני זוכר זה רום יעקב ועומר אני אליעד משה ולא זוכר מי עוד" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, שורות 205-206).

81. ברי הוא, כי אמרה זו קושרת את המערער במישרין לסיפור המעשה. עינינו הרואות כי אופק כהן יוצר בדבריו הבחנה ברורה בין פועלם של חברי הארגון השונים במסגרת אירוע התקיפה שבו עסקינו. כך, מבחין הוא בין שלב הריצה לעבר אוהדי הפועל תל אביב, בו השתתפו כל חברי הארגון שנכחו בשעתו במקום ("כולם רצו אחריו") לבין שלב התקיפה הפיזית בו השתתפו רק חברי ארגון מסוימים, ובהם יעקב כהן ועומר גולן ו"אולי עוד כמה [ש]הרביצו". בשים לב לדבריו אלו, הרי ששמו של המערער אשר נמנה על ידי אופק כהן על המשתתפים באירוע, לא נזקק לחלל האוויר בלא הקשר. ההפך הוא הנכון: אופק כהן במוסרו את שמות המשתתפים באירוע, מנה הן את שמות חברי הארגון שתקפו את אוהדי הפועל תל אביב - הם יעקב ועומר, והן את שמות חברי הארגון שרצו אחר אותם האוהדים - והם, בין היתר, אופק עצמו והמערער דכאן ("אני אליעד משה ולא זוכר מי עוד"). משכך הוא הדבר, טענת המערער לפיה אמרתו של אופק כהן אינה מצביעה על חלקו הקונקרטי של המערער בתקיפה קורסת מניה וביה. אופק כהן זכר וידע להגיד שכל חברי הארגון רצו לעבר אוהדי הפועל תל אביב ומנה את שמו של המערער כמי שהיה בין הרצים. משכך הוא הדבר, הרי שחלקו של המערער בתקיפה הוכח לפחות לכאורה. לזאת יש להוסיף כי אופק כהן הדגיש באמרתו שחברי לה פמיליה הגיעו למתחם רידינג בידיעה כי יש "שם הסעות של הפועל תל אביב למשחק בירושלים" ובמטרה בלעדית וברורה "להרביץ ל[אוהדי הפועל תל אביב]".

82. דוקטרינת הביצוע בצוותא, אשר חלה במקומותינו, מטילה אחריות פלילית על אנשים הפועלים בסינרגיה בניגוד להוראות הדין הפלילי ורואה בהם גוף אחד אשר מבצע את המשימה העבריינית המשותפת (ע"פ 2796/95 פלונים נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(3) 388, 402 (1997); וע"פ 954/17 עראר נ' מדינת ישראל, פסקה 32 והאסמכתאות המובאות שם (10.6.2019) (להלן: עניין עראר)). במסגרת זו, תיחשבנה "כל הפעולות שנעשות בידי אותו גוף, המורכב מכל המבצעים בצוותא, שייכות לכולם ולכל אחד בנפרד, באותה מידה" (ראו ש"ז פלר יסודות בידי עונשין כרך ב 202 (1987)). אחריות הנאשם כמבצע בצוותא אינה מצריכה כי יתקיימו בו כל יסודותיה העובדתיים של העבירה שיוחסה לו, ודי בכך שתרום תרומה מהותית כלשהי לביצועה (ראו סעיף 29(ב) לחוק העונשין; ועניין עראר, פסקה 33). לעניין זה, יראו אדם כמבצע בצוותא גם אם חלקו בביצוע המשימה העבריינית המשותפת קטן יחסית ובלבד שמצבו הנפשי הנדרש להתהוות העבירה הוכח כדבעי (ראו שם; וע"פ 8653/10 פלונים נ' מדינת ישראל, פסקה 93 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן (28.7.2011)). לפיכך, אם נשוב למקרה שלפנינו, די בהוכחה כי המערער נענה לקריאה להגיע לחניון רידינג במועד המדובר במטרה לתקוף את אוהדי הפועל תל אביב וכי רץ יחד עם חבריו לארגון אחר אותם האוהדים, כדי לשייכו למעגל הפנימי של המבצעים; וזאת, הגם שמדובר בפעולה המצויה על פניה בפריפריה של מעשה התקיפה עצמו (השוו ע"פ 3596/93 אבו סרור נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(2) 481, 491 (1998)). בנסיבות אלו, המערער היה אחד ממבצעיו העיקריים של מעשה התקיפה מבחינת הדין הפלילי. חלקו במעשה זה הינו רלבנטי רק לעניין העונש שראוי להשית עליו.

83. ואולם, בכך לא סגי: על פי דיני הראיות, הרשעת נאשם על סמך אמרת חוץ טעונה "דבר לחיזוק" בחומר הראיות (ראו סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות). במקרה שלפנינו, הדרישה הפורמלית לחיזוק צומחת גם מן העובדה שמדובר באמרה של עד שותף, כאמור בסעיף 54א(א) לפקודה, ועל כן הדרישה היא לקיומו של "חיזוק מוגבר" (ראו ע"פ 4872/13, פסקה 21; וע"פ 3572/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה יח (3.1.2017)). על מהותה של תוספת ראייתית מסוג "חיזוק מוגבר", אשר נובעת משילובן של שתי הוראות חוק אלו, נאמר כבר בעבר כי:

"כשם שמשקל ה"דבר לחיזוק" הדרוש לפי סעיף 10א(ד) [לפקודת הראיות - א.ש.] אינו ניתן לקביעה, ואין לך אלא ליתן דעתך לנסיבותיו של המקרה (והוא הדין לגבי סעיף 54א(א)), כן הדבר כששתי הדרישות הן מצטברות. מידתו של החיזוק הנדרש למקרה כזה עומדת ביחס ישיר למידת האמון שרוחש בית המשפט לאמור באמירת השותף, שעליה תושטת ההרש[ע]ה, ומידת אמון זו נקבעת הן על-פי תוכנה של האמרה וסממני האמת שבה והן מיתר הראיות, שהובאו לפני בית המשפט" (ראו ע"פ 209/87 שחאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(4) 594, 596 (1987)).

84. בענייננו ציין בית משפט קמא, ובצדק, כי התוספת הראייתית הנדרשת לחיזוק אמרת העד השותף איננה חייבת להתעלות לרמתו של "סיוע" (ראו עמ' 57 להכרעת הדין). פסיקתנו קובעת כי דרישת החיזוק, אף אם המדובר הוא בדרישת "חיזוק מוגבר" כבמקרה דכאן, איננה מצריכה תוספת ראייתית "מסבכת" אלא רק תוספת ראייתית "מאמתת". הווה אומר: אין צורך שראיית החיזוק תסבך את הנאשם בביצוע העבירה, אלא די בכך שתגביר את מהימנותו של העד השותף על ידי אימות פרט רלבנטי באמרתו אשר נוגע לביצוע העבירה שהנאשם מתכחש לה (ראו עמדת השופטת ד' דורנר בדעת הרוב בע"פ 6147/92 מדינת ישראל נ' כהן, פ"ד מח(1) 62, 70 (1993); וכן ע"פ 8469/99 אסקין נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 65, 76 (2001)).

85. בנתון לאמור לעיל, ובשים לב לכך שבמקרה שלפנינו הודעתו של אופק כהן במטרה נמצאה מהימנה ללא סייג, אפנה לבחינת ראיות החיזוק עליהן השעין בית משפט קמא את הכרעת הדין, תוך התייחסות להשגות שהעלה המערער בנוגע לשימוש שנעשה בהן:

א. מחקרי תקשורת ואיכוני הסלולר - במסגרת חקירת הפרשה נערכו מחקרי תקשורת מקיפים המלמדים על השימוש שעשו חברי הארגון בטלפונים הניידים שלהם, כמו גם על מיקומם. בית משפט קמא מצא בממצאים שעלו ממחקר התקשורת שנערך בעניינו של המערער חיזוק לאמרתו של אופק כהן. כך, קבע בית המשפט כי ראיית האיכון הממקמת את המערער ביום האירוע, בשעה 16:06, באתר "נמל תל-אביב" המכסה את חניון רידינג, מפריכה את "גרסאותיו המרחיקות [של המערער] כפי שנמסרו במטרה" (ראו עמ' 57 להכרעת הדין).

86. לעניין זה אקדים ואציין, כי אין בידי לקבל את טענת המערער כי הגיע לרידינג רק בסיומו של אירוע התקיפה. המערער טוען כי מחומר הראיות עולה שהתקיפה הסתיימה בשעה 16:02 לערך, בעוד שהוא עצמו הגיע לרידינג רק בשעה 16:06; וזאת, בניגוד ללוח הזמנים עליו עמד בית משפט קמא שלפיו בשעה 16:10 לערך היו חברי הארגון רק בשלב ההתארגנות לקראת התקיפה. ראשית, אינני מוצא טעם של ממש להתערב בקביעתו של בית משפט קמא לעניין מסגרת הזמנים לקרות האירוע. שנית, ישנן ראיות למכביר המצביעות על כך שהתקיפה לא הסתיימה עובר לשעה 16:06 - היא כאמור שעת הגעתו של המערער למקום (ראו לעניין זה, למשל, את עדותה של נועה ברק לפיה ראתה את חברי הארגון מתארגנים לקראת התקיפה בשעה 16:10 לערך (פרוטוקול מיום 14.2.2017, עמ' 50-52); את שיחותיהם של עדי ראייה למטרה בהן דיווחו על התקיפה עצמה בשעות 16:12 ו-16:13 (ת/97); ואת הודעתו של

העד דוד סלומון שחילץ את המתלונן מידי התוקפים, בה מסר כי בשעה 16:15 לערך נכנס לחניון רידינג וראה קבוצה מכה נער ששכוב על הרצפה (ת/29)).

87. הלכה היא עמנו, כי נוכחות הנאשם במקום ביצוע העבירה אינה מהווה, כשלעצמה, ראייה להוכחת השתתפותו בביצועה; על התביעה להוכיח כי "נוכחות זו לא הייתה מקרית, אלא הייתה משולבת בתרומה כלשהי לקידום מעשה העבירה, או הייתה משולבת במחשבה הפלילית לקדם בעצם הנוכחות במקום את המעשה או לחזק את ידי העושים או להקל עליהם בדרך אחרת לבצע את המעשה" (ראו ע"פ 303/82 אדרי נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(1) 314, 309 (1983); וע"פ 115/82 מועדי נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(1) 256, 197 (1984)). כאשר התביעה מצליחה לעמוד בנטל זה, מתגבשת הנחה שבהיגיון העומדת לחובת הנאשם, ודרכו פתוחה לפניו "להביא ראיות או ליתן הסברים, שיש בהם להראות, כי ההנחה ההגיונית אינה הגיונית כלל ועיקר או כי עוצמתה של ההנחה, לאור הסבריו, אין בכוחה לקיים את מידת ההוכחה הנדרשת במשפט פלילי. אך מקום שהנאשם לא הרים נטל טקטי זה, ולא הביא ראיות או לא נתן הסברים המניחים את הדעת, הופכת ההנחה למציאות" (ראו ע"פ 384/80 מדינת ישראל נ' בן-ברוך, פ"ד לה(1) 593, 589 (1980); וע"פ 319/88 אלמליח נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(1) 699, 693 (1989)). במקרה שלפנינו, אין ספק כי נוכחותו של המערער ברידינג בסמוך לשעת התקיפה המשוערת מחזקת את גרסתו המפלילה של אופק כהן ותומכת בטענת המשיבה כי הגעתו של המערער למקום לא הייתה מקרית ואף לא נבעה מטעמים תמימים, אלא היתה חלק מהקשר הפלילי לתקוף את אוהדי הפועל תל אביב (השוו ע"פ 395/06 חליסטוב נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (16.11.2006) (להלן: עניין חליסטוב)). בעניינו לא הייתה לו, למערער, שום סיבה הגיונית להגיע לרידינג ביום האירוע לבד מתקיפת אוהדי הפועל תל אביב שחיכו במקום להסעה - ואכן, לא עלה בידו לספק הסבר המניח את הדעת לנסיבות הגעתו למקום; ועל העניין הזה עוד אעמוד להלן. משכך הם פני הדברים, לא נותר לי אלא לאשר את קביעתו של בית משפט קמא כי עשן התמימות שהמערער פיזר סביבו התפוגג כליל וכי המערער היה שותף פעיל למעשה התקיפה ולקשר הפלילי שקדם לו.

ב. פלט השיחות - בית משפט קמא קבע כי פלט השיחות המעיד כי בין השעות 16:04 ועד ל-16:32 לא ביצע המערער שיחות טלפון, מלמד על "חלון ההזדמנויות" שעמד לרשותו להשתתף בתקיפה (ראו עמ' 56 להכרעת הדין). ואכן, חלון הזדמנויות משמש תוספת לראיות הקושרות את הנאשם במישרין לביצוע העבירות המיוחסות לו. כפי שהיטיב לתאר זאת, השופט (כתוארו אז) א' גרוניס בע"פ 4354/08 מדינת ישראל נ' רבינוביץ (22.4.2010):

"מניע והזדמנות הם ראיות נסיבתיות, אשר יש לשקול אותן על רקע יתר הראיות [...]. ברי, כי לא ניתן להרשיע על בסיס ראיות נסיבתיות מסוג זה בלבד. מסקנה כי אדם יכול היה לבצע עבירה ואף להפיק ממנה תועלת, אינה שקולה בשום פנים למסקנה כי הוא אכן ביצע אותה. ראיות המצביעות על הזדמנות או על מניע אינן יכולות להיות יותר מאשר נדבך צדדי, התומך בתשתית ראייתית הכוללת גם ראיות המצביעות באופן ממוקד על מעורבות הנאשם בעבירה" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, פסקה 3).

במקרה שלפנינו, חלון ההזדמנויות שעמד לרשות המערער ליטול חלק בתקיפה הוא ברור: המערער הגיע לרידינג בשעה 16:06 בסמיכות זמנים לשעת התקיפה, והחל משעה זו לערך ועד לשעה 16:32 לא ביצע שום שיחות טלפון (השוו ע"פ 6928/17 מדינת ישראל נ' אסרף, פסקאות 24-25 לפסק דינו של השופט י' עמית (16.8.2018); וע"פ 6630/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (10.7.2014)). ראייה זו כשהיא לעצמה אמנם לא יכולה לקשור את המערער באופן ישיר למעשה התקיפה, אך יש בה כדי לחזק את גרסתו של אופק כהן לפיה בטווח זמנים זה השתתף המערער באירוע התקיפה.

ג. תמונה של חברי הארגון בלטרון - בית משפט קמא מצא חיזוק לאמרתו של אופק כהן בתמונה אשר צולמה ביום 24.8.2015 במחלף לטרון בסמוך לאחר אירוע התקיפה ברידינג. בתמונה נראים 29 חברי לה פמיליה עומדים בגבם למצלמה ומניפים צעיף של אולטרס הפועל תל אביב בתנועת "ניצחון" (ראו ת/5). עיון בחקירותיו של המערער במשטרה (ראו ת/11א, עמ' 53, שורה 16) ובעדותו של עד המדינה (ראו פרוטוקול מיום 14.2.2017, עמ' 120, שורות 28-29), מעלה כי המערער נמנה על המצולמים בתמונה זו. בהתחשב בעובדה כי המשיבה לא טענה, וממילא לא הוכיחה, שכל חברי הארגון שמופיעים בתמונה הנ"ל נטלו חלק בתקיפת אוהדי הפועל תל אביב וכי אין בתמונה, כשלעצמה, כדי לחזק את דבריו של אופק כהן בנקודות שבמחלוקת, סבורני כי ראיה זו אינה יכולה לספק חיזוק משמעותי. ואולם, אין בכך כדי לסייע בידי המערער לאחר שנמצאו חיזוקים מספיקים לאמרתו של אופק כהן אשר פורטו לעיל.

88. למעלה מן הנדרש אוסיף, כי מחשבתו הפלילית של המערער ביחס לעבירת הקשר המיוחסת לו תחת אישום זה מוכחת גם על ידי התנהגותו באישומים הנוספים התלויים נגדו. קווי הדמיון שבין אופן התרחשותם של שלושת אירועי התקיפה מושא הערעור שלפנינו מכניסים אותם בגדר ההלכה בדבר "מעשים דומים". על כוחם הראייתי של מעשים דומים עמד בית משפט זה בקבעו כי "הוכחת מעשים דומים מבקשת לשלול טענה בדבר היעדר מחשבה פלילית, כגון טענה כי מעשהו של הנאשם נעשה בתום לב או בשגגה, וללמד על קיומו של הלך הנפש הנדרש לצורך הרשעה בעבירה" (ע"פ 10733/08 גולדבלט נ' מדינת ישראל, פסקה 51 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן (17.2.2011) (להלן: עניין גולדבלט); וע"פ 7045/05 אנטופקה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (3.4.2008)). עוד נפסק, כי "לשם הוכחת 'מעשים דומים' ניתן להסתפק במספר מאפיינים דומים בלבד" (ראו עניין גולדבלט, פסקה 51 לפסק דינו של השופט פוגלמן; וכן ע"פ 9657/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 23 לפסק דינו של השופט א' א' לוי (9.3.2009); וע"פ 7269/08 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה כ (6.2.2012)). בענייננו, המערער נטל חלק בשלושה אירועי אלימות בתוך פרק זמן של חודשיים בלבד. אירועים אלה כללו תכנון מוקדם של תקיפת אוהדי קבוצות כדורגל יריבות באירועי ספורט שונים; הצטיידות בנשק קר; ביצוע מארבים; ותקיפת הקורבנות בצוותא חדא. מעשים דומים אלה מחזקים את אמרתו של אופק כהן, שומטים את הקרקע שמתחת לטענת המערער כי "הגעתו למקום הייתה תמימה", ומוכיחים את המחשבה הפלילית שנלוותה למעשיו מעבר לספק סביר (השוו ע"פ 1075/98 מדינת ישראל נ' אופנהיים, פ"ד נד(1) 303, 321 (2000)).

89. הנה כי כן, התוצאה המצטברת של עיון בראיות ששימשו לחיזוק אמרתו של אופק כהן היא כי לא נפל כל פגם בפסק הדין קמא. ראיות אלו מאמתות ומחזקות את אמרתו של אופק כהן במשטרה, שכאמור מפלילה את המערער, במידה הנדרשת משילובם של סעיפים 10א(ד) ו-54א(א) לפקודת הראיות.

אדן ראייתי שני: שקרי המערער במשטרה ועדותו הכבושה

90. בית משפט קמא מצא את גרסאות המערער בנוגע לשאלת נוכחותו במקום ביצוע העבירה כגרסאות "שלא ניתן לאמצן, ולו בדוחק" (ראו עמ' 53 להכרעת הדין). על יסוד כישלון הסבריו של המערער בנוגע לנוכחותו ברידינג במועד האירוע ובשל כבישת עדותו, הגיע בית משפט קמא למסקנה כי המערער "לא רק שנכח במקום, אלא אף היה חלק מחבורת התוקפים" (ראו עמ' 56 להכרעת הדין). המערער מצדו, טוען בערעורו כי בית המשפט נתן משקל יתר לשקריו במשטרה ולכבישת עדותו, שאין בהם, לטענתו, אלא להוכיח כי נכח במקום האירוע - כפי שהודה בשלב המענה לכתב האישום. לנוכחות זו, לשיטת המערער, אין לשוות אופי פלילי ואין בה די כדי להוכיח את המיוחס לו בכתב האישום.

91. כפי שכבר נאמר לעיל, ניתן ליתן לשקריו של נאשם במהלך חקירותיו במשטרה משקל ראייתי עצמאי העולה עד כדי סיוע, בהתקיים הדרישות המצטברות הבאות: השקרים מהותיים; השקרים ברורים וחד-משמעיים; השקרים כוונת לסיכול החקירה או להטעיית בית המשפט; והשקרים הוכחו בראייה חיצונית פוזיטיבית (ראו עניין עלאק, פסקה 28; עניין סוילם, פסקה 75; וכן קדמי, עמ' 298-300). תנאי נוסף הוא שהשקרים לא ייאמרו מתוך מניע שאינו רלבנטי לבירור האשמה (ראו עניין גץ, פסקה 76 לפסק דינה של השופטת ארבל). שקרי הנאשם אמנם אינם יכולים לתפוס את מקומן של ראיות פוזיטיביות הנדרשות לביסוס הרשעתו של הנאשם בפלילים, אך יש בכוחם כדי להצטרף למארג הראיות הכולל ולתמוך בו (ראו עניין סוילם, פסקה 75; ע"פ 2132/04 קייס נ' מדינת ישראל, פסקה 29 לפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'ה (28.5.2007); וע"פ 6972/09 אבוטבול נ' מדינת ישראל, פסקה לט לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין (27.2.2012)).

92. לנוכח כללים אלו, ברי הוא כי בדין קבע בית משפט קמא כי גרסאותיו של המערער ידעו תמורות ושינויים מהותיים למן חקירתו הראשונה במשטרה ועד למתן תשובתו לכתב האישום ולעדויותו במשפט גופו. לאורך חקירותיו במשטרה הציג המערער גרסה מתפתחת ומתעדכנת בדבר נוכחותו ברידינג ביום התקיפה בצד הכחשה מוחלטת בדבר מעורבותו בתקיפה עצמה.

כך, בחקירתו הראשונה של המערער במשטרה ביום 26.7.2016, הכחיש הלה בעקביות כי נכח ברידינג במועד הרלבנטי לאירוע, לדבריו: "אני גר במודיעין אחי.. מה אני יעשה ברידינג?" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו ת/10א, עמ' 9, שורות 4-8); "אני לא תקפתי אף אחד.. ומתן שמעון, בוודאות אני זוכר את המשחק הזה שהוא היה תקוע בעבודה והוא לא היה בכלל [...] אני לא זוכר שהייתי ברידינג" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 74, שורות 31-35); "אני אומר לך שלא הייתי ברידינג" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 77, שורות 24-25).

המערער דבק בקו טיעון זה גם במהלך חקירתו השנייה במשטרה ביום 27.7.2016, באומרו כי "רידינג זה המצאות.. (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו ת/11א, עמ' 10, שורות 13-21); כי "ביום ש[עד המדינה] חזר ל... כביכול ליציע התחילו כל ה... כל הדברים שאתה קורה להם בעיות, אם זה להקים גוש מול קבוצות אחרות אם זה לריב מכות ברידינג אם זה לריב מכות ב.. [...] בחופים.. שזה הסיבה העיקרית שאני לא הלכתי... כן?" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 20, שורות 4-8); וכי "לא הייתי ברידינג אחי" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו שם, עמ' 82, שורות 7-11).

ביום 2.8.2016, לאחר שהמערער עומת במסגרת חקירתו הרביעית במשטרה עם ממצאי מחקר התקשורת והאיכונים אשר מיקמוהו בסקטור של רידינג ביום האירוע, נסדקה הגרסה שנשמעה מפיו עד לאותו הרגע; והמערער אמר כי "נמל תל אביב זה לא רידינג [...] יכול להיות שהלכתי לאסוף משם מישהו או משהו לא מהמכות [...] ולא הייתי במכות אחי" (ההדגשה הוספה - א.ש.; ראו ת/14א החל מעמ' 62, שורה 32 ועד לעמ' 63, שורה 1).

במענה לכתב האישום, הודה המערער לראשונה בצורה מפורשת כי הגיע לרידינג ביום האירוע, הגם שהכחיש כי לקח חלק בתקיפה עצמה (ראו פרוטוקול מיום 30.1.2017, עמ' 32, שורות 12-20). במסגרת עדותו בבית משפט קמא מסר המערער את גרסתו הסופית והמפורטת בדבר השתלשלות מעשיו ביום האירוע, באלו המילים:

"הגעתי למימדיון באזור שעה 15:30, אם אני לא טועה, רבע ל-16, לא זוכר בדיוק [...] אחרי איזה כמה זמן אמרו, טוב, ההסעה בוטלה פה [...] אמרו לנו, ההסעה עוברת לרידינג, אמרתי מה קרה עוברת לרידינג? [...] אמרו לי,

תקשיב, יש 2 שצריכים להגיע, הם באים עם מישהי שמשלמים לה כסף כאילו שהיא תביא אותם כי אין להם רישיון, תביא אותם איתך לרידינג כי יש לך מקום, אמרתי, סבבה, אין בעיה, אני מחכה, כולם כבר יצאו, אני משהו כמו 10 דקות אחרי כולם יצאתי מהמימדיון, הגעתי לכיוון הרידינג, ברידינג זה בית הלוויות שמה, יש לך לקחת ימינה זה למטה זה בית הלוויות ושמאלה זה חניה למעלה, לקחתי שמאלה לחניה למעלה לחנות את האוטו, איך שאני מגיע כאילו לאזור למעלה אני רואה אנשים שרצים, שומע צעקות, הבנתי שמהו מתרחש, העליתי את שניהם חזרה לאוטו כאילו הם עוד לא הספיקו אפילו לרדת מהאוטו, עשיתי פרסה, יצאתי לכיוון בחוץ, נעמדתי בצד שאחרי איזה כמה מטרים [...] אמרו לחזור חזרה למימדיון שזה כאילו היה התכנון מראש ואנחנו לא ידענו ממנו, גם אצלי באוטו אף אחד לא היה מצויד עם מקלות או משהו שהיה לי רמז שהולך להיות שם מכות או משהו כזה, נסענו חזרה למימדיון" (ההדגשות הוספו - א.ש.; ראו פרוטוקול מיום 8.5.2017, החל מעמ' 747 שורה 15 ועד לעמ' 748 שורה 7).

עינינו הרואות, כי בעדותו הכבושה הודה המערער כי הגיע לרידינג ביום האירוע כאשר הוא עומד על חפזו לעניין הידיעה המוקדמת על התקיפה שעתידיה היתה להתרחש ובכל הקשור למעורבותו בתקיפה עצמה - אותה לדבריו, אפילו לא ראה ("אתה לא רואה גם את המכות, אתה רואה רק אנשים רצים וצעקות כאילו של אנשים, מכות, מכות, מכות" (ראו שם, עמ' 762, שורות 20-12; ועמ' 796, שורות 20-17)).

יצוין, כי גם במהלך חקירתו הנגדית של המערער במסגרתה עומת עם הגרסאות הקודמות שמסר במשטרה, המשיך הלה לטעון לחפזו לעניין עבירות האלימות שיוחסו לו; וכאשר הוא נשאל מדוע הרחיק את עצמו ממקום האירוע, הטעים, בין היתר, כי הוא "לא רוצה להיות כלול בסיטואציה שאני צריך לדבר על אנשים אחרים, אני לא הייתי במכות, לא ראיתי מי תקף מי רץ מי עשה, עם מה באו מה הלכו" (ראו פרוטוקול מיום 16.5.2017, עמ' 939, שורות 22-19; ועמ' 956, שורות 27-18).

93. בחינת גרסאותיו השונות של המערער במשטרה מלמדת אותנו כי הלה שיקר וכי שקריו בוודאי מגיעים כדי חיזוק משמעותי הדרוש להרשעתו על בסיס אמרתו של אופק כהן. במלים אחרות: נחה דעתי כי יש ליתן לשקריו של המערער את מלוא המשקל הראייתי כראיית החיזוק; וזאת, בפרט לנוכח העובדה כי לא הייתה כל סיבה להתכנסות אוהדי בית"ר ברידינג למעט למטרת תקיפת אוהדי הפועל תל אביב (השוו עניין סוילם, פסקה 75; עניין עלאק, פסקה 28; ועניין חליסטוב, פסקאות 22-23). שקריו של המערער נוגעים במישרין לנוכחותו ברידינג במועד הרלבנטי לאירוע התקיפה; ומשכך, מדובר בשקרים מהותיים, אשר נועדו להרחיקו מביצוע העבירה ולהכשיל את החקירה. שקרים אלו הוכחו בהודאת המערער עצמו (בשלב המענה לכתב האישום ובהמשך בעדותו) וכן בראיות אחרות שעיקרן איכון מכשיר הטלפון הנייד של המערער בסמיכות לזירת ביצוע העבירה ובזמן הרלבנטי לביצועה. עוד ראוי לציין, כי כאשר החוקר עימת את המערער עם נתוני איכון מכשיר הטלפון הנייד שלו, אשר הצביעו על כך שהוא נכח בזירת העבירה במועד הרלבנטי, המערער התחמק מלהודות כי נכח במקום האירוע ובחר למסור תשובה מעורפלת ושקרית ("יכול להיות שהלכתי לאסוף משם מישהו או משהו"; ראו ת/א, עמ' 62, שורה 37).

94. יתרה מזו: אין חולק על כך שעדותו של המערער לפני בית משפט קמא הינה בגדר עדות כבושה, שנפגמה לא רק מכך שלא נשמעה בהזדמנות הראשונה שניתנה לו, אלא גם מכך שהיא סותרת את הגרסה שהשמיע המערער עד לאותה העת (ראו ע"פ 190/82 מרקוס נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(1) 225, 286-287 (1983)). הלכה היא כי ערכה הראייתי של עדות כבושה הינו מועט בהעדר הסבר משכנע לכבישתה (ראו ע"פ 524/81 ששון נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(4) 271, 281 (1984); וע"פ 355/88 לוי נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 221, 263 (1989)). במקרה שלפנינו,

המערער לא נתן שום הסבר המניח את הדעת לכך שנמנע מלספר לחוקריו במשטרה כי נכח ברידינג במועד התקיפה וכי עזב את המקום כאשר הבין, לדבריו, "שמשו מתרחש". לא מצאתי אפוא בהסבריו השונים של המערער לכבישת עדותו - אשר נדחו בזה אחר זה על ידי הערכאה קמא (ראו עמ' 54-56 להכרעת הדין וכן את הסבריו של המערער בפרוטוקול מיום 8.5.2017, החל מעמ' 759, שורה 25 ועד לעמ' 761, שורה 12) - טעם סביר לשינויים שחלו בגרסאותיו. ברי הוא, כי המערער התאים את הסיפור התמים שלו למצב הראיות המפלילות כל אימת שחוקריו עדכנוהו אודותיו, והתאמה כאמור מצביעה על תודעת האשמה.

95. ברצוני להוסיף כי אף אם נבחן את גרסתו הכבושה של המערער לגופה, לא נתקשה להגיע למסקנה כי גרסה זו תלויה על בלימה. בית משפט קמא עמד בהקשר זה על מספר קשיים שגרסה זו עוררה, ובהם העובדה כי המערער לא סיפק הסבר לשאלה מי בדיוק עדכן אותו כי ההסעה של אוהדי בית"ר הועברה, לטענתו, מהממדיון לרידינג ("אחרי איזה כמה זמן אמרו, טוב, ההסעה בוטלה פה [...] אמרו לנו, ההסעה עוברת לרידינג"; ראו שם, עמ' 747, שורות 18-23); כי המערער נמנע מלזמן לעדות את שני הנוסעים שכביכול הסיע עמו לרידינג ואשר היה ביכולתם לתמוך את גרסת החפות שלו; וכי הוא אף מיאן למסור את שמם של נוסעים אלו בלא הסבר המניח את הדעת ("אמרו לי, תקשיב, יש 2 שצריכים להגיע [...] תביא אותם איתך לרידינג [...] איך שאני מגיע כאילו לאזור למעלה אני רואה אנשים שרצים, שומע צעקות, הבנתי שמשו מתרחש, העליתי את שניהם חזרה לאוטו כאילו הם עוד לא הספיקו אפילו לרדת מהאוטו, עשיתי פרסה, יצאתי לכיוון בחוץ"; ראו שם, החל מעמ' 747, שורה 32 ועד לעמ' 745 שורה 3). גרסתו של נאשם יכול שתעורר בנסיבות מסוימות ספק סביר ביחס לאשמתו אף בהיעדר ראיות נוספות שיחזקו אותה. ברם, במקרה דנן, כאשר מארג הראיות מצביע בבירור על אשמתו של המערער וגרסתו אינה מעוררת אמון, הרי שהיעדר חיזוקים חיצוניים לגרסתו עולה בקנה אחד עם המסקנה כי הלה אשם (השוו ע"פ 1624/04 ג'לבוש נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (14.5.2009)). בנסיבות המקרה שלפנינו, בית משפט קמא צדק גם בכך שזקף לחובת המערער את הימנעותו מהבאת אותן הראיות החסרות, בהסתמכו, בין היתר, על דבריו של השופט נ' הנדל בע"פ 2098/08 פרעוני נ' מדינת ישראל (28.12.2011), לפיהם: "הימנעות מהצגת ראיה מקום שנדרש על פי ההיגיון הפנימי של המקרה להציגה מהווה ראיה נסיבתית מפלילה הפועלת לחובתו של נאשם" (שם, פסקה 7ה).

96. נוכח כל האמור, שוכנעתי כי יש בכוחם של שקרי המערער, לרבות הסבריו הכושלים לשינויי גרסתו ועצם כבישתה, כדי לספק את החיזוק הדרוש להרשעתו על יסוד אמרתו של אופק כהן.

סיכום ביניים - רידינג

97. מן המקובץ לעיל בפרק זה עולה מסקנה ברורה: בפני בית משפט קמא הונחה תשתית ראייתית מוצקה אשר מוכיחה את אשמתו של המערער בעבירות המיוחסות לו בגין אירוע רידינג. הוכח מעבר לכל ספק סביר כי המערער היה שותף לתכנית העבריינית לתקוף את אוהדי הפועל תל אביב במתחם רידינג ולהוצאתה של תכנית זו מן הכוח אל הפועל. הרשעת המערער בעבירות האמורות בדין יסודה.

הערעורים נגד גזר הדין

98. אינני מוצא טעם בערעורים על גזר הדין אשר הונחו לפנינו על ידי המערער מזה והמשיבה מזה. הלכה אשר נקוטה בידינו מקדמת דנא קובעת כי ערכאת הערעור לא תתערב בגזר הדין קמא אלא במקרים חריגים שבהם נפלה

טעות מהותית או מקום שבו העונש שנגזר חורג במידה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות (ראו ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.1.2009) (להלן: עניין טרייגר); וע"פ 322/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.10.2016)). המקרה דן אינו בא בגדרם של אותם המקרים החריגים, ואיננו מגלה אפוא שום עילה להתערבותנו.

99. דומה כי אין צורך להכביר במלים על חומרת מעשיו של המערער. המערער לקח חלק בשלושה אירועי אלימות שונים במסגרתם תקף בצוותא חדא אוהדי קבוצות כדורגל יריבות. מעשים אלו היו פרי תכנון מוקדם וכללו הצטיידות בכלי נשק קר ומארבים. במסגרת פעילות עבריינית זו, פגע המערער בשלמות גופם של הקורבנות על לא עוול בכפם ותוצאות התקיפות בהן היה מעורב היו חמורות.

100. לכך יש להוסיף כי העבירות הנ"ל בוצעו כחלק מחברותו של המערער בארגון לה פמיליה. רבות נכתב בפסקי דינו הקודמים בפרשה זו על האידיאולוגיה הגזענית והאלימה שנחרטה על דגלו של ארגון זה, אשר בחסותה פעלו חבריו שלוחי-הרסן כדי לזרוע אלימות והרס באירועי ספורט שונים (ראו ע"פ 2814/18, פסקאות 21-23; וע"פ 3754/18, פסקה 24). המערער השתתף בשלושה אירועים שונים שקידמו את מטרותיו העברייניות של הארגון, ואף זאת יש לזקוף לחובתו.

101. לכל אלה מצטרף אלמנט חומרה נוסף והוא ביצוען של העבירות הנדונות על רקע תחרותיות כדורגל. לדאבונו, מעשי אלימות מילולית ופיזית בין אוהדי כדורגל, לרבות ביטויים גזעניים, הפכו ברבות השנים לתופעה נפוצה ומדאיגה בחברה הישראלית. כך הפכו התפרצויות אלימות וגזעניות מצד אוהדי כדורגל (ומצד אוהדים בכמה ענפי ספורט אחרים), במגרשים ומחוצה להם, לדבר שבשגרה (ראו יאיר גילי, רוני לידור ואמיר בן-פורת במגרש המשחקים - ספורט וחברה בתחילת האלף השלישי 490-489 (2009)). אלימות זו נובעת לא פעם מתוך רצונם של האוהדים להאדיר את שמה של קבוצה מסוימת ולהביע את נאמנותם כלפיה על דרך פגיעה בקבוצה יריבה (ראו ע"פ 5972/12 פינטו נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (11.3.2013) (להלן: עניין פינטו)). ואכן, אחד ממאפייניה המודרניים של תופעת האלימות בספורט הוא היותה פרי עמלה של קבוצה מאורגנת הפועלת מתוך אתוס מעוות ואלים, להבדיל מהתפרעויות ספונטניות וספורדיות (ראו בש"פ 7317/15 קדוש נ' מדינת ישראל, פסקה 29 (7.2.2016); וראו גם Ramon Spaaij, Men Like Us, Boys Like Them: Violence, Masculinity, and Collective Identity in Football Hooliganism, 32 J. (SPORT & SOCIAL ISSUES 369 (2008)). נגע אלימות זה אשר פשט לתרבות הספורט חותר תחת הערכים הבסיסיים העומדים ביסודה ועומד בניגוד חריף לרוח הספורטיבית שהינה "נקודת המוצא ונקודת הגמר לספורט על כל גווניו, ובהעדרה, אין הספורט יכול להתקיים" (ראו ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין, פסקה 68 (4.9.2007)). שמירה על קיומה של תחרות הוגנת ושוויונית בספורט, כמו גם על מסורת של עידוד בלתי אלים, הינה בבחינת מטרה ראויה וחשובה מאין כמוה לנוכח תפקידו המרכזי של הספורט בחברה הישראלית. בהקשר זה, שומה עלינו לזכור כי המדובר הוא בתחום שהוא נחלת הכלל. עלינו לזכור כי בפעילות הספורטיבית נוטלים חלק קשישים, מבוגרים וילדים כאחד - כספורטאים וכאוהדים - וכי יכולתם לעשות כן בביטחון נפגעת בשל פעילותם של קומץ אוהדים הזורעים הרס באירועי הספורט (ראו עניין פינטו, פסקה 18).

102. על רקע זה, מתעורר הצורך ליתן בכורה לשיקולי ההרתעה בענישה על פני נסיבות אישיות ומקלות של נאשמים, באופן שיירפה את ידיו של כל מי שמבקש לזרוע אלימות ואימה בעולם הספורט (ראו עניין פינטו, פסקה 15; וע"פ 3335/01 מדינת ישראל נ' לוי, פסקה 4 (12.9.2001)). הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים תעביר לכל אלה מסר ברור וחד משמעי, לאמור: "ידע השוקל לבצע מעשה אלימות או פגיעה ברכוש ב"שם" קבוצתו כי חיי אדם אינם

משחק" (ראו עניין פינטו, פסקה 18; וכן בש"פ 18/16 שמעון נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (13.1.2016)).

103. בערעורו על גזר דינו תולה המערער את יהבו על טענות הנוגעות בעיקרן לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה. כך, לשיטתו, העונש שנגזר עליו מחמיר עמו יתר על המידה ואינו נותן משקל הולם לנסיבותיו המקלות, ובהן: נסיבותיו האישיות, הכלכליות והמשפחתיות שאינן קלות; עברו הפלילי הנקי והיעדרם של דפוסים עברייניים בחייו; והעובדה כי מדובר בעונש המאסר הראשון שהוטל עליו. מנגד, בערעורה שלה טוענת המשיבה כי העונש שהושת על המערער אינו מבטא כיאות את העובדה שהלה הורשע בגין חלקו בשלושה אירועי אלימות שונים ונמנע מלקחת אחריות על מעשיו.

104. דעתי היא שונה. הנני סבור כי בית משפט קמא איזן כיאות בין השיקולים הצריכים לעניין ונתן להם את המשקל הראוי (השוו עניין טרייגר, פסקאות 14-15; וע"פ 8805/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (2.4.2017)). העונש שנגזר על המערער הוטל על בסיס הערכה כוללת של נסיבות המקרה, והוא אינו סוטה במידה ניכרת - לחומרא או לקולא - ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים במידה המצדיקה את התערבותנו (השוו ע"פ 4360/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (8.3.2017)).

105. טענת המערער בעניין אחדות הענישה, דינה להידחות. גם אם אניח לטובתו כי נאשם כזה או אחר בפרשת לה פמיליה קיבל עונש מקל, לא תהא בכך הצדקה להפחית את עונשו תוך פגיעה באינטרס הציבורי (ראו ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (6.1.2015)). הווה אומר: "עקרון אחדות הענישה נועד למנוע הפליה בין נאשמים שפשעו יחדיו ובנסיבות דומות, אך לא בא לכפות על בית-המשפט אמת-מידה עונשית מוטעית רק מפני שהיא ננקטה במקרהו של אחד הנאשמים המשותפים" (ראו ע"פ 5450/00 שושני נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(2) 817, 822 (2002)).

106. כך הוא גם לגבי תלונת המערער על הסדרי טיעון שהמשיבה בחרה לעשות עם נאשמים אחרים בפרשה. שיקולים שמנחים את המדינה בהסדרי טיעון הינם מורכבים ומגוונים. בכגון דא, אין לגזור גזירה שווה ממקרהו של נאשם אחד למקרה של נאשם אחר; וממילא לא יהא זה נכון אם בתי המשפט יחלו להיכנס לנעלי התביעה כדי לבדוק את תבונתם ואת שוויונותם של הסדרי טיעון.

107. מטעמים אלה, דעתי היא כי אין לשנות את עונשו של המערער לקולא או לחומרא.

סוף דבר

108. הנני מציע אפוא לחבריי כי נדחה את שני הערעורים ונשאיר את פסק הדין של בית משפט קמא על כנו.

שׁוֹפֵט

השופט נ' סולברג:

אני מסכים.

שופט

השופט ג' קרא:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שטיין.

ניתן היום, כ"ו באב התשע"ט (27.8.2019).

שופט

שופט

שופט

F18.docx_18028540 עב